

STAPI
LÍFEYRISJÓÐUR

Fulltrúaráðsfundur

24. nóvember 2020

Dagskrá fulltrúaráðsfundar

1. Setning fulltrúaráðsfundar

- Erla Jónsdóttir
stjórnarformaður

2. Lykiltölur úr afkomu

- Jóhann Steinar Jóhannsson,
framkvæmdastjóri

3. Framvinda fjárfestingarstefnu og fjárfestingarstefna 2021

- Brynjar Þór Hreinsson,
forstöðumaður eignastýringar

4. Önnur mál

Setning fulltrúaráðsfundar

Erla Jónsdóttir, stjórnarformaður

Dagskrá fulltrúaráðsfundar

1. Setning fulltrúaráðsfundar

- Erla Jónsdóttir
stjórnarformaður

2. Lykiltölur úr afkomu

- Jóhann Steinar Jóhannsson,
framkvæmdastjóri

3. Framvinda fjárfestingarstefnu og fjárfestingarstefna 2021

- Brynjar Þór Hreinsson,
forstöðumaður eignastýringar

4. Önnur mál

Fulltrúar Stapa á fundi

Erla Jónsdóttir
Stjórnarformaður

Jóhann Steinar Jóhannsson
Framkvæmdastjóri

Einar Ingimundarson
Lögfræðingur

Brynjar Þór Hreinsson
Forstöðumaður eignastýringar

Jóna Finndís Jónsdóttir
Forstöðumaður réttindasviðs

The image shows a horizontal control bar for a meeting. From left to right, it contains: a timer showing '00:09', a video camera icon, a microphone icon, an icon of a hand pointing up, a speech bubble icon, an icon of two people, and a red button with a white telephone handset icon. Six blue callout boxes with white text point to these icons:

- Top-left callout: Kveikja og slökkva á myndavél (Turn video on and off)
- Bottom-left callout: Kveikja og slökkva á hljóðnema (Turn microphone on and off)
- Top-middle callout: „Spjall“ fundarins (Meeting chat)
- Bottom-middle callout: „Raise my hand“ Beðið um orðið (Raise my hand / Request to speak)
- Top-right callout: Yfirgefa fund (Leave meeting)
- Bottom-right callout: Þátttakendur á fundi (Participants in meeting)

Dagskrá fulltrúaráðsfundar

1. Setning fulltrúaráðsfundar

- Erla Jónsdóttir
stjórnarformaður

2. Lykiltölur úr afkomu

- Jóhann Steinar Jóhannsson,
framkvæmdastjóri

3. Framvinda fjárfestingarstefnu og fjárfestingarstefna 2021

- Brynjar Þór Hreinsson,
forstöðumaður eignastýringar

4. Önnur mál

Þróunin það sem af er ári

Atriði sem hafa verið ráðandi í rekstri Stapa á árinu

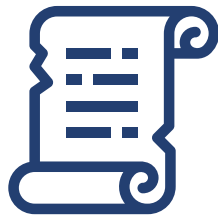
Gríðarlegar sveiflur í ávöxtun innan ársins

Skrifstofum sjóðsins lokað í tvígang og starfsmenn vinna heima

Ný upplýsingatæknikerfi innleidd hjá sjóðnum

Samþykktarbreytingar í júní

Sögulega lágt vaxtastig fela í sér áskoranir í eignastýringu

Frábær hópur starfsmanna haldið sjóðnum á fullum afköstum við erfiðar aðstæður

Iðgjöld og lífeyrir fyrstu 10 mánuði 2020

Iðgjöld hækka nokkuð hægar en launavísitala – lífeyrir hækkar töluvert

Iðgjöld	jan-okt 2020	jan-okt 2019	
Iðgjöld sjóðfélaga	2.745.884	2.644.032	4%
Iðgjöld launagreiðenda	7.644.622	7.375.464	4%
Réttindaflutningur og endurgreiðslur	(9.062)	(4.574)	98%
	<u>10.381.445</u>	<u>10.014.922</u>	4%
Sérstök aukaframlög	300.000	300.000	
	<u>10.681.445</u>	<u>10.314.922</u>	4%
Lífeyrir			
Heildarfjárhæð lífeyris	5.897.951	5.275.867	12%
Framlag til starfsendurhæfingarsjóðs	64.180	64.929	-1%
Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris	2	4.401	-100%
Eftirlaun frá Tryggingastofnun	(787)	(849)	-7%
	<u>5.961.346</u>	<u>5.344.349</u>	12%

Fjárfestingartekjur fyrstu 10 mánuði 2020

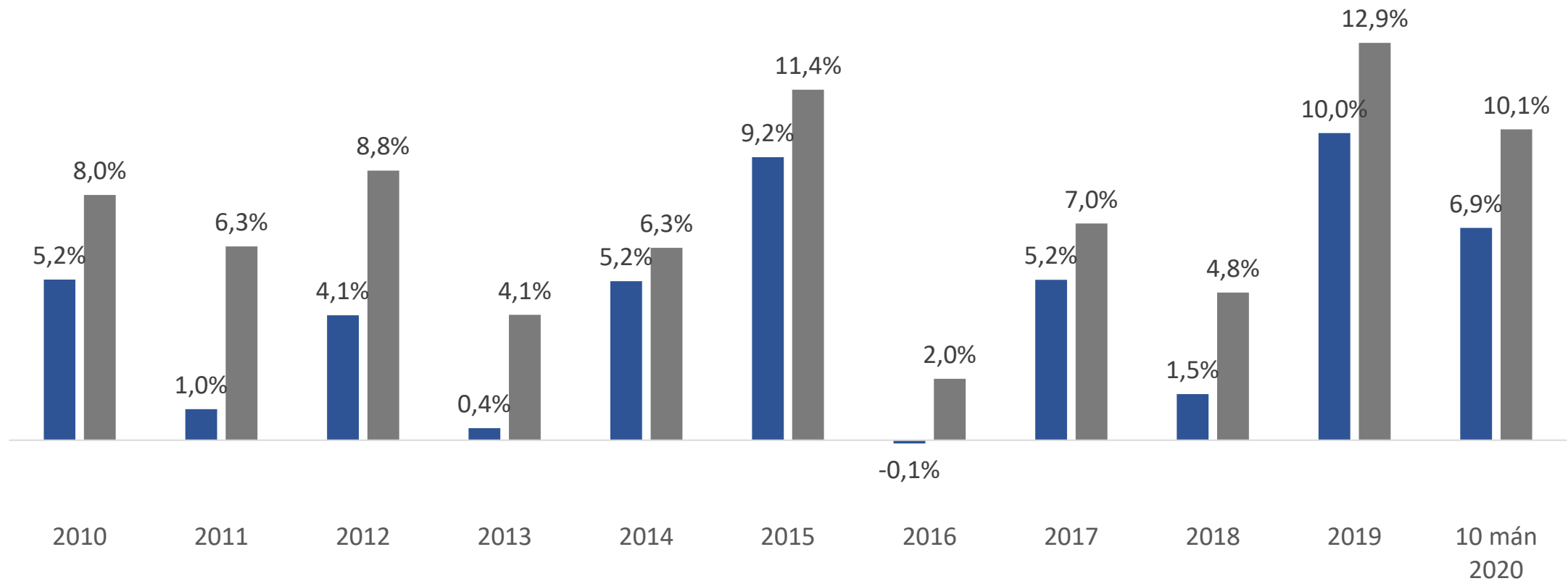

Hreinar fjárfestingartekjur	jan-okt 2020	jan-okt 2019	Breyting
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	15.970.164	14.953.314	7%
Hreinar tekjur af skuldabréfum	9.009.253	11.331.092	-20%
Vaxtatekjur af bundnum bankainnstæðum	30.281	36.966	-18%
Vaxtatekjur af handbæru fé	599.074	220.735	171%
Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum	31.749	63.128	-50%
Hreinar tekjur af fjárfestingum í íbúðarhúsnæði	(723)	(496)	46%
Fjárfestingargjöld	(116.486)	(75.502)	54%
	<u>25.523.312</u>	<u>26.529.237</u>	-4%

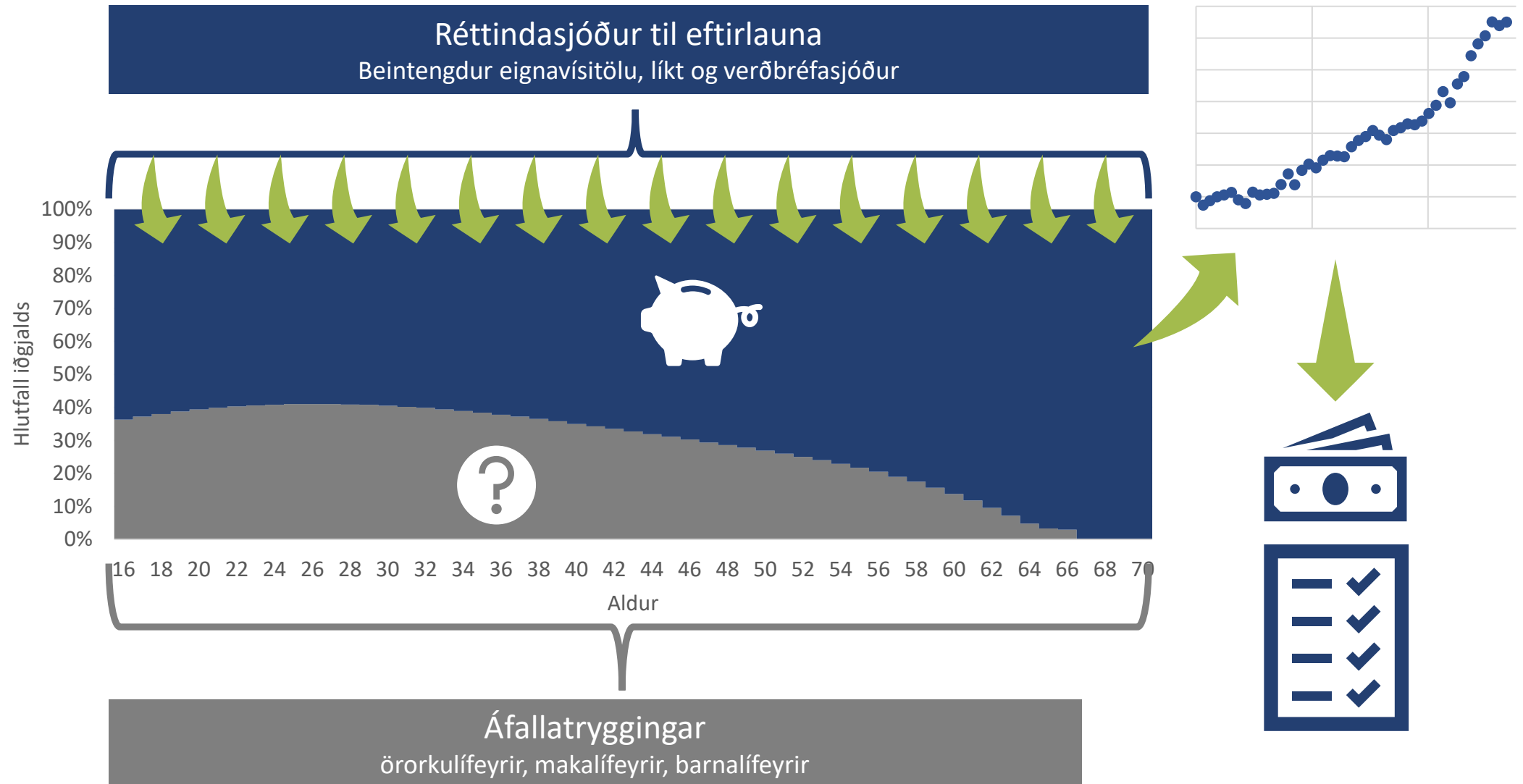
Stefnir í framúrskarandi ávöxtun annað árið í röð

Ávöxtun Stapa frá 2010

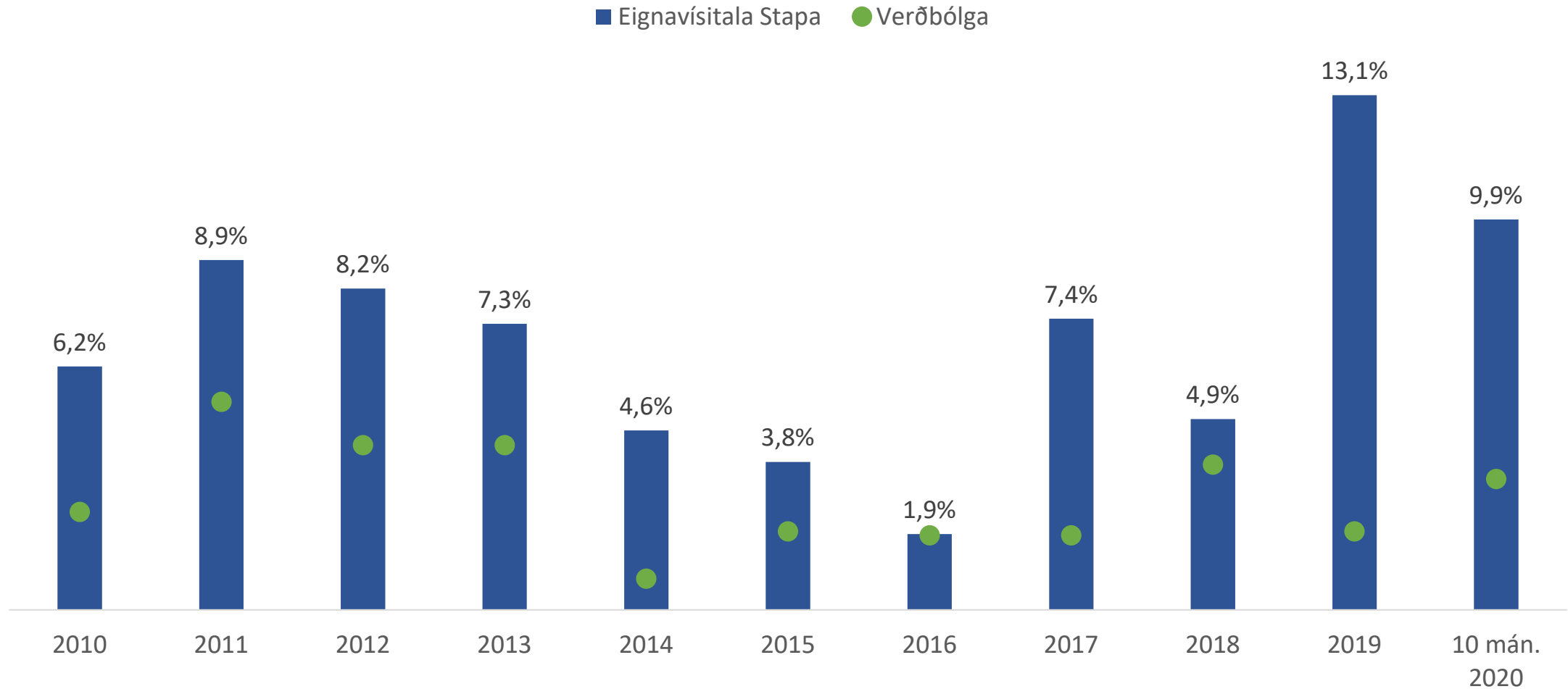
■ Raunávöxtun ■ Nafnávöxtun

Samspil ávöxtunar og réttinda hjá Stapa

Hækkun eignavísitölu Stapa

Siðferðisleg viðmið í fjárfestingum

Stapi er aðili að viljayfirlýsingu um fjárfestingar í þágu sjálfbærrar uppbyggingar

Viljayfirlýsing - Fjárfestingar í þágu sjálfbærrar uppbyggingar

Fjármagn er mikilvægt hreyfiafl í mótun atvinnu- og efnahagslífs og samfélagsins í heild. Rétt nýting þess ræður miklu um samkeppnishæfni þjóða og framtíð komandi kynslóða. Fjárfestar, fjármálafyrirtæki, stofnanir og ríkisstjórnir gegna því mikilvægu hlutverki í því að móta atvinnulíf og samfélög.

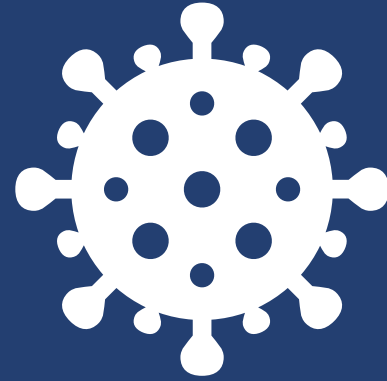
Við undirrituð teljum að sjálfbær þróun sé meðal undirstöðuatriða við fjárveitingar, fjárfestingar og útlánastarfsemi. Sjálfbær þróun byggist á jafnvægi umhverfis, samfélags og efnahags og með markvissum aðgerðum er hægt að nýta fjárveitingar, fjárfestingar og útlánastarfsemi til að viðhalda sjálfbærri þróun. Viðtæk áhrif COVID-19 undirstrika enn betur mikilvægi þess að hafa sjálfbærni sem mikilvægt leiðarljós í því uppbyggingarstarfi sem framundan er.

Í ákvörðunum okkar tókum við tillit til alþjóðlegra skuldbindinga Íslands og þeirra viðmiða sem íslensk stjórnvöld hafa sett sér. Þar má nefna markmiðið um kolefnishlutlaust Ísland eigi síðar en árið 2040, markmið Parísarsamkomulagsins um að dregið verði úr losun gróðurhúsalofttegunda þannig að hlýnun jarðar fari ekki yfir 1,5 gráður og heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun 2030. Eftir atvikum er einnig litið til ESG/UFS, meginreglna Sameinuðu þjóðanna um ábyrga bankastarfsemi (UN PRB), meginreglna Sameinuðu þjóðanna um ábyrgar fjárfestingar (UN PRI), UN Global Compact ofl.

Við skuldbindum okkur ennfremur til að birta stefnu okkar um ábyrgar og sjálfbærar fjárfestingar, fjárveitingar og útlánastarfsemi, og veita upplýsingar um leiðir okkar í þessum efnum.

**Framkvæmd yfirlýsingarinnar tekur eðli málsins samkvæmt mið að lagaheimildum, innri reglum og umboði viðkomandi fjárfesta.*

Undirritað 25. september 2020

Áhrif Covid-19

Vanskil iðgjalda

Ekki eins mikil hækkun og búast mætti við – viðspyrnuaðgerðir skila (tímabundnum árangri)?

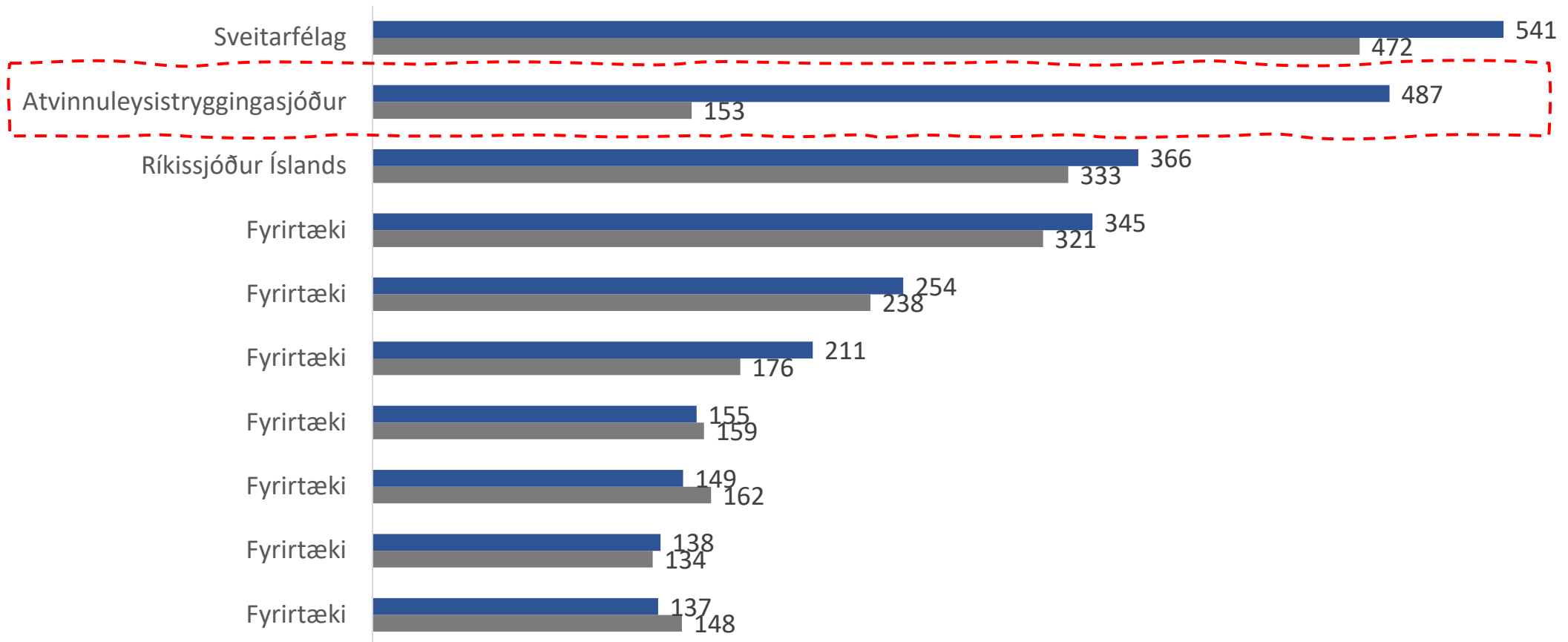
Vanskil sem hlutfall af iðgjöldun sl. 12 mánaða

Atvinnuleysistryggingasjóður nú næst stærsti launagreiðandi

10 stærstu launagreiðendur

■ Iðgjöld 2020 ■ Iðgjöld 2019

Fjöldi og tegund lífeyrisúrskurða

Áhrif Covid-19 eru auðmerkjanleg á fjöldatalningu í apríl og október

Nýir lífeyrispegar

2020	Mánaðarlegur lífeyrir				Eingreiðslur		samtals
	Eftirlaun.	Makalíf.	Örorkulíf	Barnalíf.	Eingr. eft.	Eingr. makal.	
jan	88	8	28	6	58	1	183
feb	66	10	33	6	48	0	157
mar	69	6	32	5	32	3	142
apríl	55	6	21	6	32	1	115
maí	56	17	50	8	48	12	183
júní	82	5	39	9	37	3	166
júlí	66	11	33	12	40	6	156
ágúst	76	5	29	8	53	3	166
sept	61	13	35	4	52	4	165
okt	51	8	24	1	42	7	132
nóv	0	0	0	0	0	0	0
des	0	0	0	0	0	0	0
	670	89	324	65	442	40	1565

Aðgerðir Stapa vegna áhrifa Covid-19

Greiðsluhlé sjóðfélagalána

- Í apríl hóf Stapi að bjóða upp á allt að 6 mánaða frestun afborgana sjóðfélagalána
- 14 greiðendur sjóðfélagalána af um 500 hafa nýtt sér úrræðið (3%)
 - 7 virk tilvik í dag

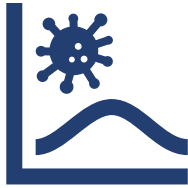
Greiðslufrestir lána til fyrirtækja

- Stapi gerðist aðili að samkomulagi fjármálafyrirtækja og lífeyrissjóða um greiðslufrest lána til fyrirtækja
- 12 lán af 33 sem úrræðið nær yfir í eignasafni Stapa hafa fengið greiðslufrest til allt að 6 mánaða

Sérstök útgreiðsla séreignarsparnaðar

- Alþingi heimilaði sérstaka útgreiðslu séreignarsparnaðar fyrir allt að 12 m.kr.
- 124 umsóknir samþykktar af 15 þúsund sjóðfélögum (0,8%)
- Umsóknir fyrir 135 m.kr. af 6,4 ma.kr. stærð séreignar (2,1%)

Áhrifa Covid-19 gætir í rekstri sjóðsins og ávöxtun

Sjóðfélagayfirlit á island.is

Hagnýta þá þekkingu og reynslu sem hefur orðið til við fjarvinnu og lokun skrifstofu

Sjálfsafgreiðsla í greiðslumati vegna sjóðfélagalána

Sögulega lágt vaxtastig fela í sér áskoranir í eignastýringu

Frábær hópur starfsmanna haldið sjóðnum á fullum afköstum við erfiðar aðstæður

Dagskrá fulltrúaráðsfundar

1. Setning fulltrúaráðsfundar

- Erla Jónsdóttir
stjórnarformaður

2. Lykiltölur úr afkomu

- Jóhann Steinar Jóhannsson,
framkvæmdastjóri

3. Framvinda fjárfestingarstefnu og fjárfestingarstefna 2021

- Brynjar Þór Hreinsson,
forstöðumaður eignastýringar

4. Önnur mál

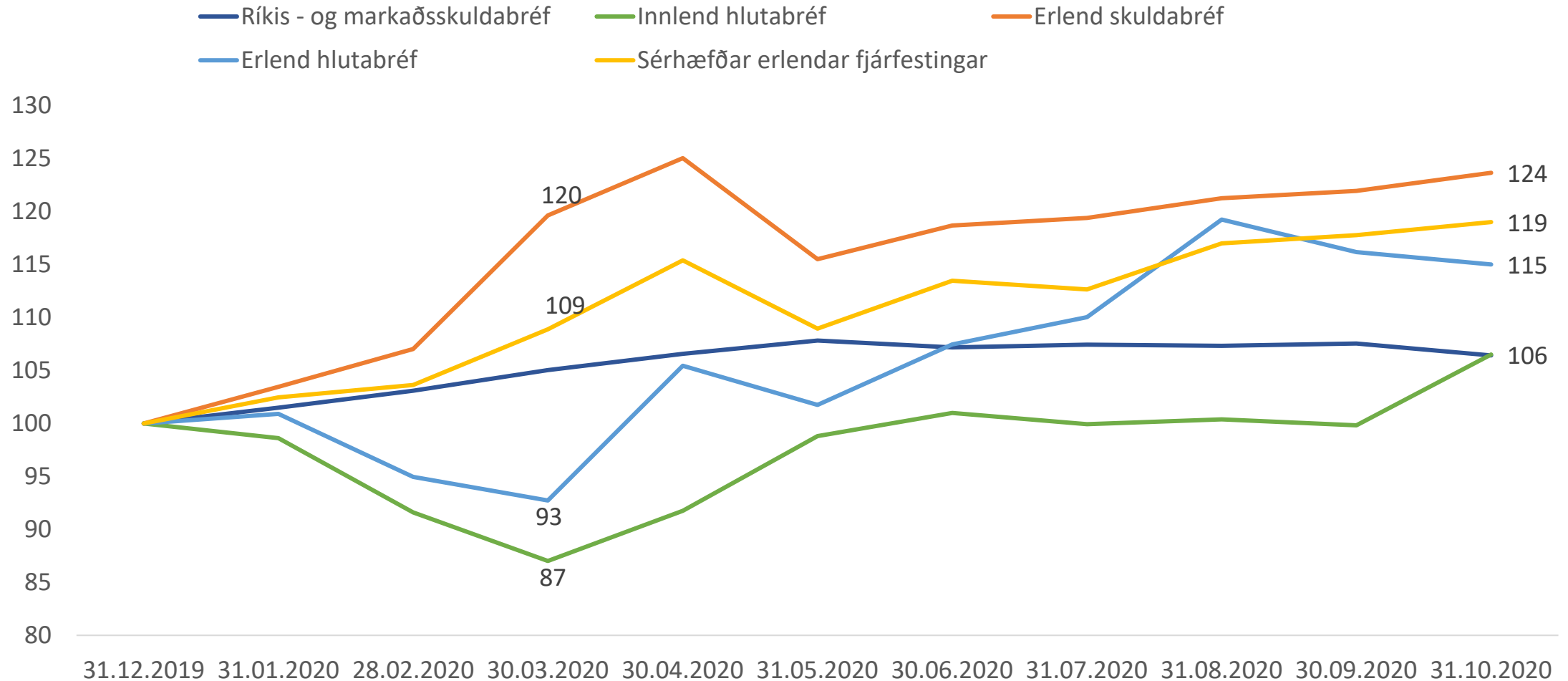

Ávöxtun það sem af er ári

Þróun vísitalna eignamarkaða árið 2020

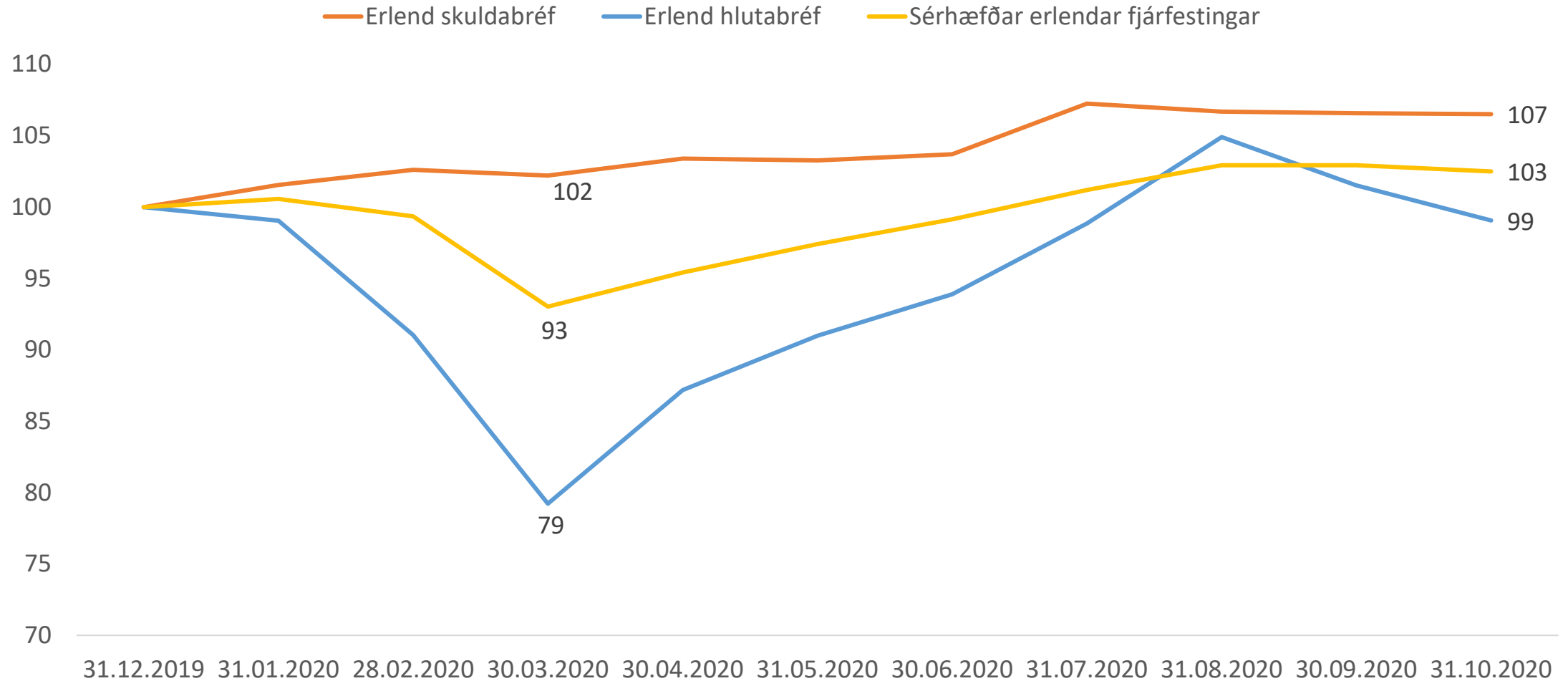
Erlendar eignir skilað góðri ávöxtun mælt í krónu

Þróun erlendra vísitalna árið 2020

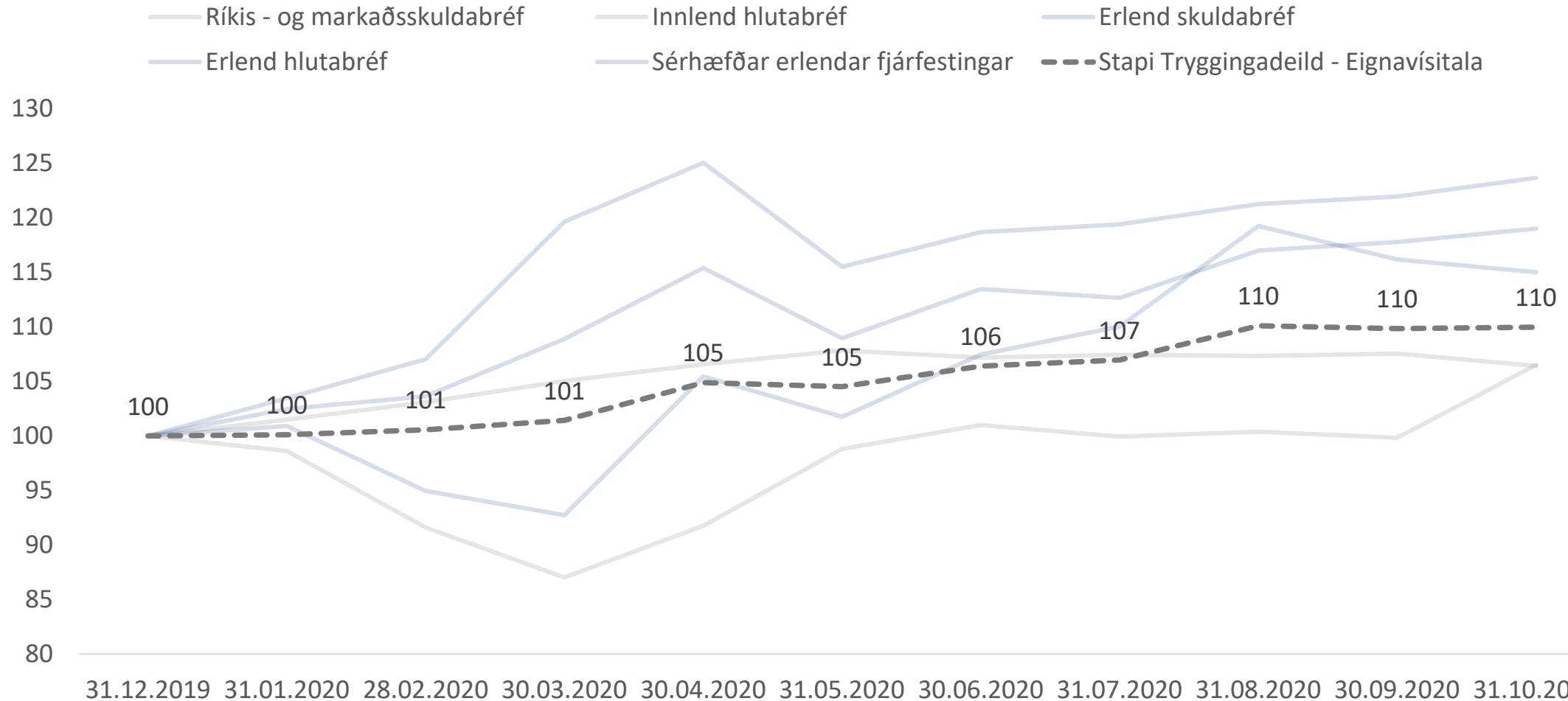
Mælt í erlendri mynt

Þróun eignavísitölu Stapa árið 2020

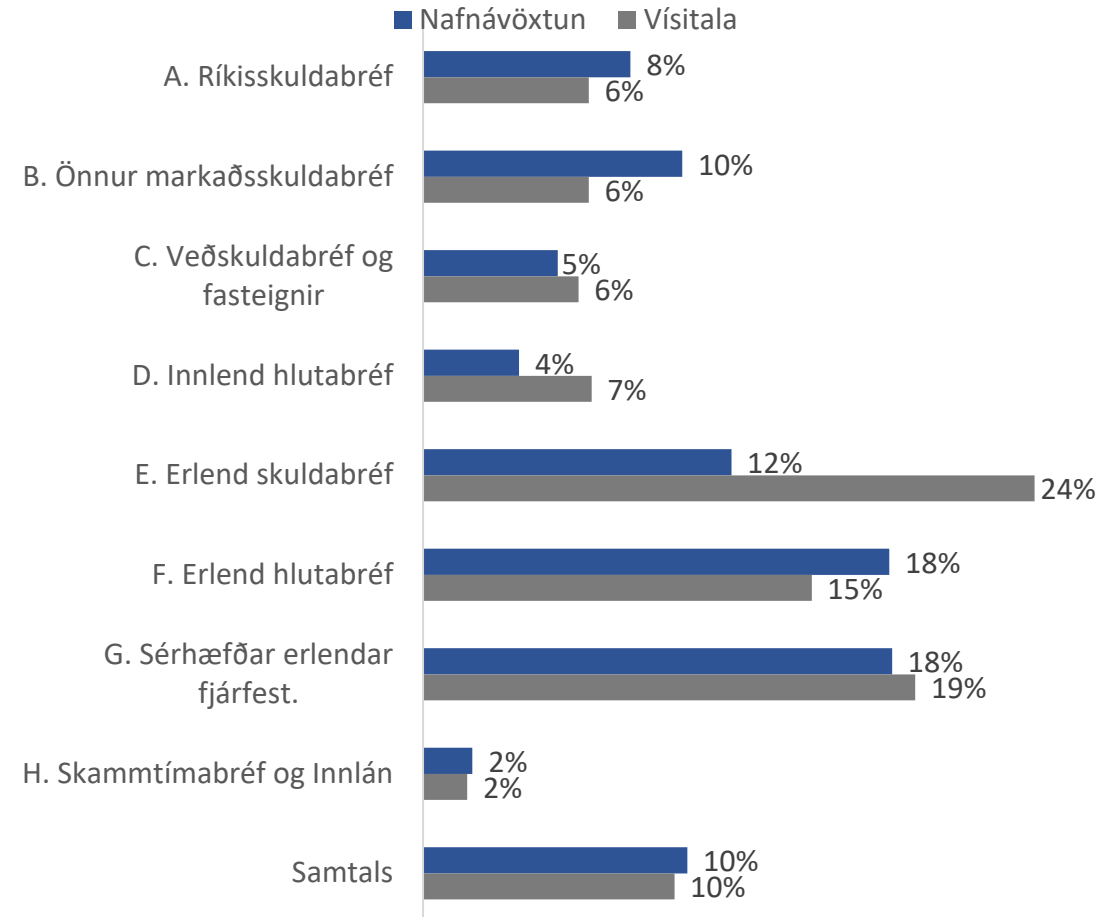
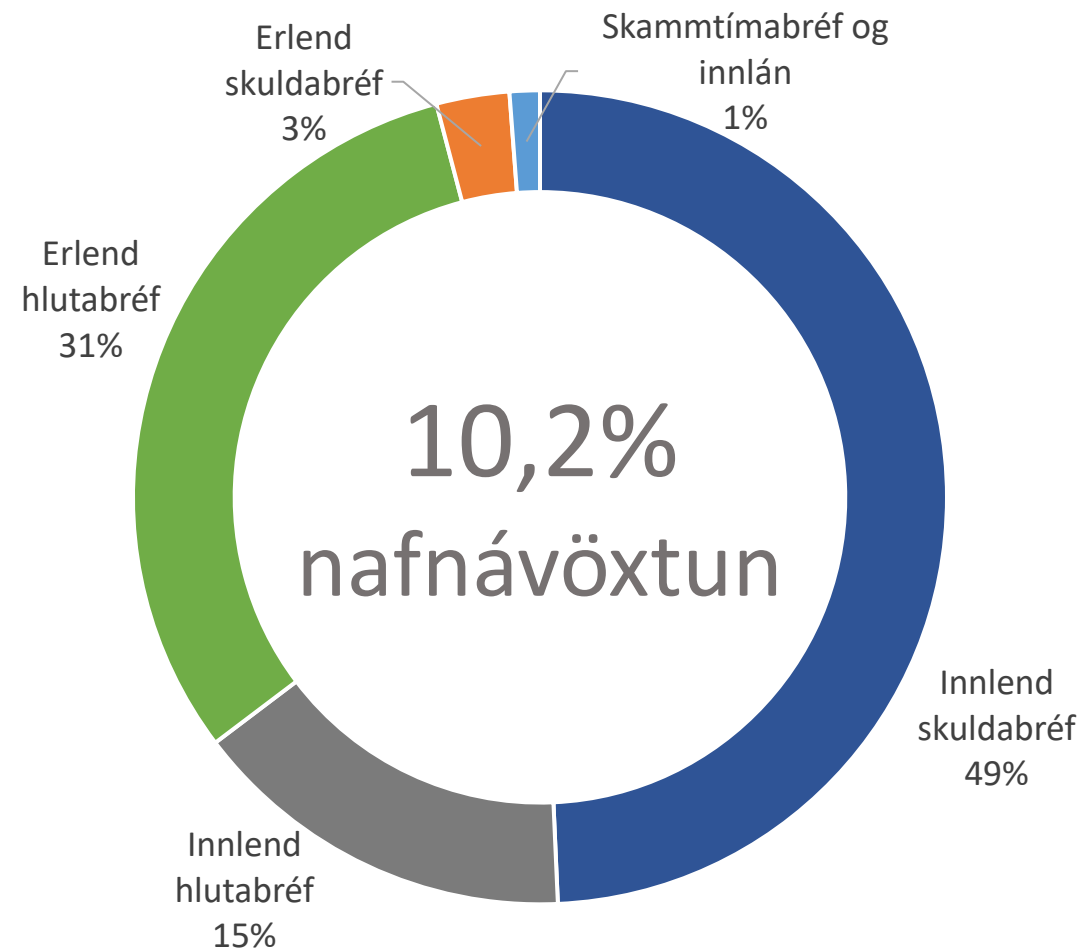
Eignasafnið hefur skilað stöðugri ávöxtun í gegnum Covid - umrótíð

Eignasamsetning og ávöxtun fyrstu 10 mánuði ársins

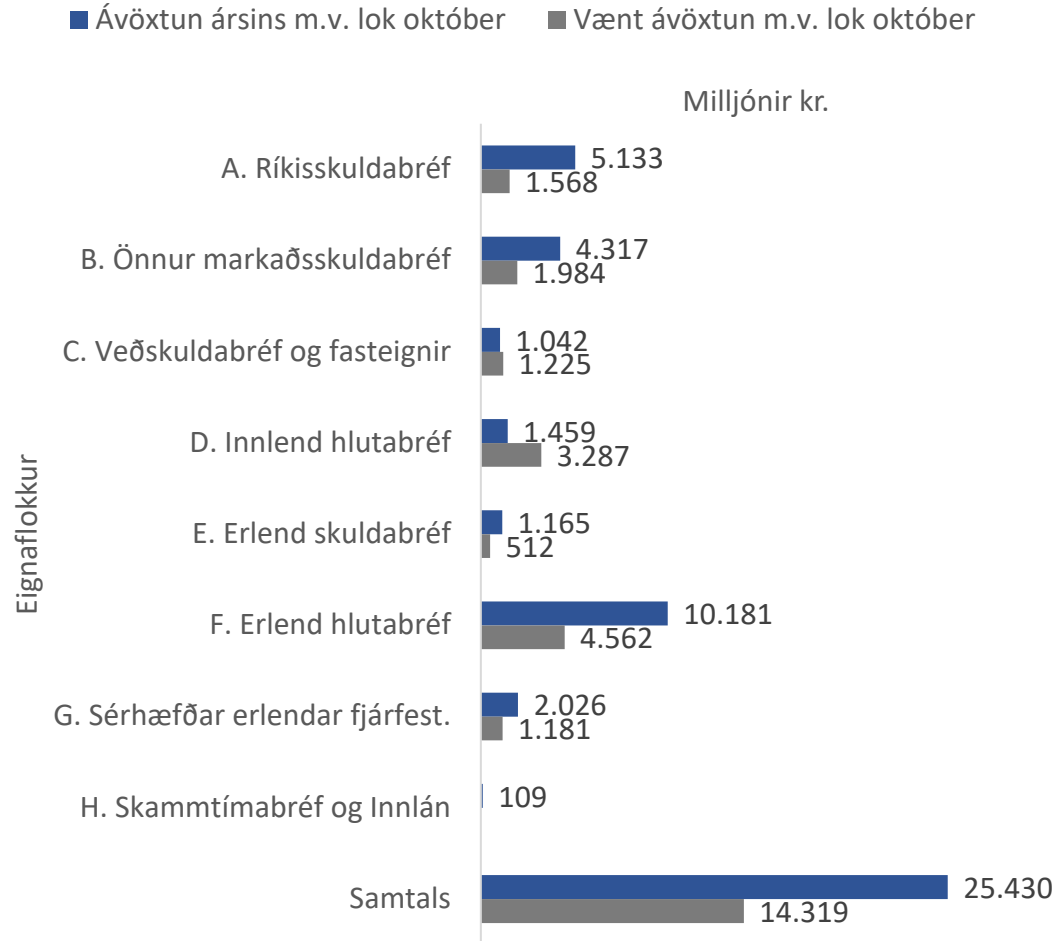
Jákvæð ávöxtun í öllum eignaflokkum og heildarávöxtun umfram viðmiðunarvísitölu

Ávöxtun það sem af er ári 2020

Flestir eignaflokkar að skila ávöxtun umfram væntingar

- Ávöxtun frá áramótum er alls 25.430 m.kr. en vænt ávöxtun á sama tíma er 14.319 m.kr.
- Ávöxtun á erlendum mörkuðum er vel umfram vænta ávöxtun **mæld í krónum**
- Kröfulækkun á skuldabréfamarkaði hefur haft mjög jákvæð áhrif
- Innlend hlutabréf höfðu skilað ávöxtun undir væntingum á þessum tímapunkti

Lækkun vaxta heldur áfram erlendis...

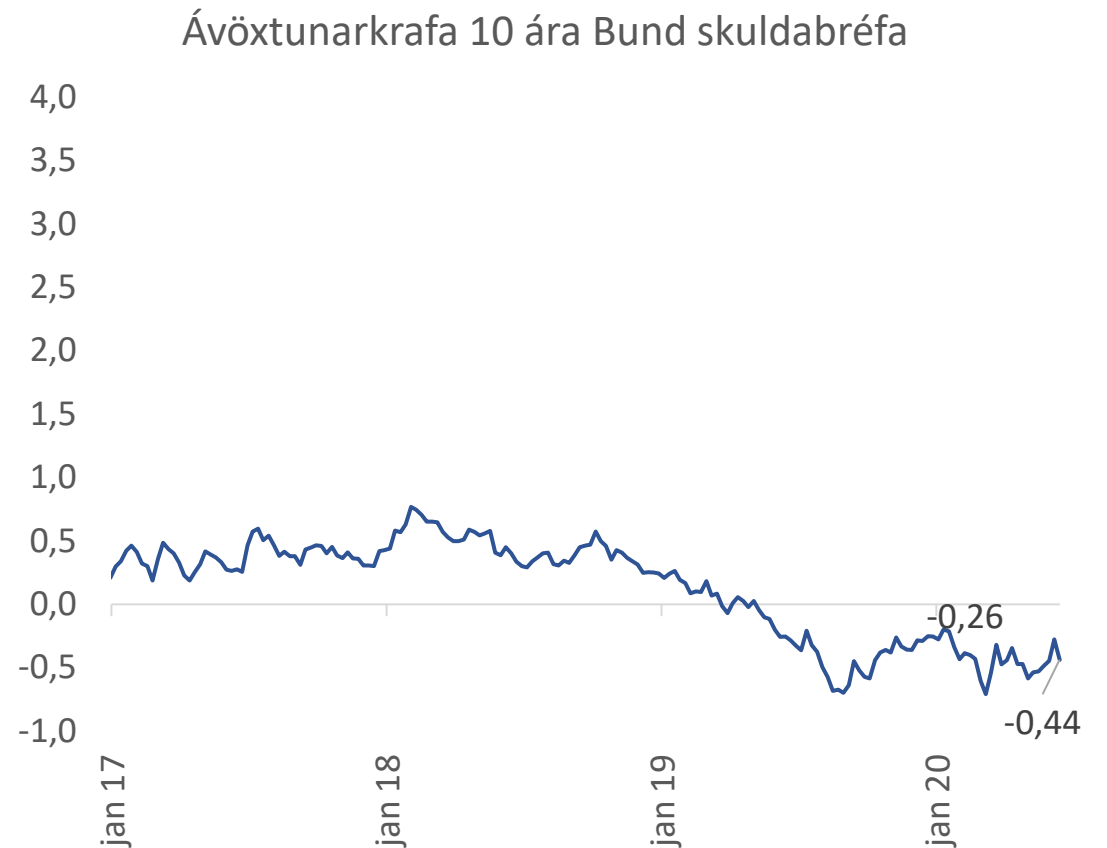

10 ára skuldabréfavextir í lægstu gildum í Bandaríkjunum og neikvæðir í Evrópu

Bandarísk ríkisskuldabréf

Evrópa (Þýsk ríkisskuldabréf)

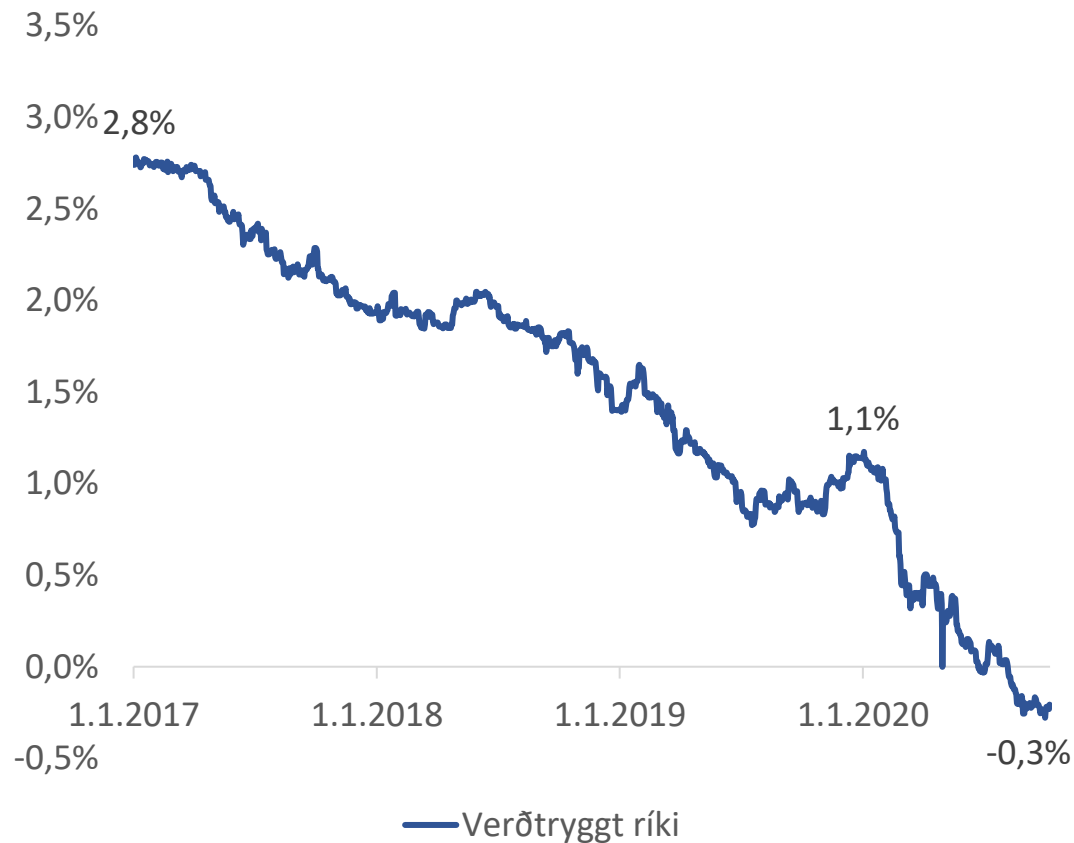

...og umtalsverð lækkun vaxta hérlandis

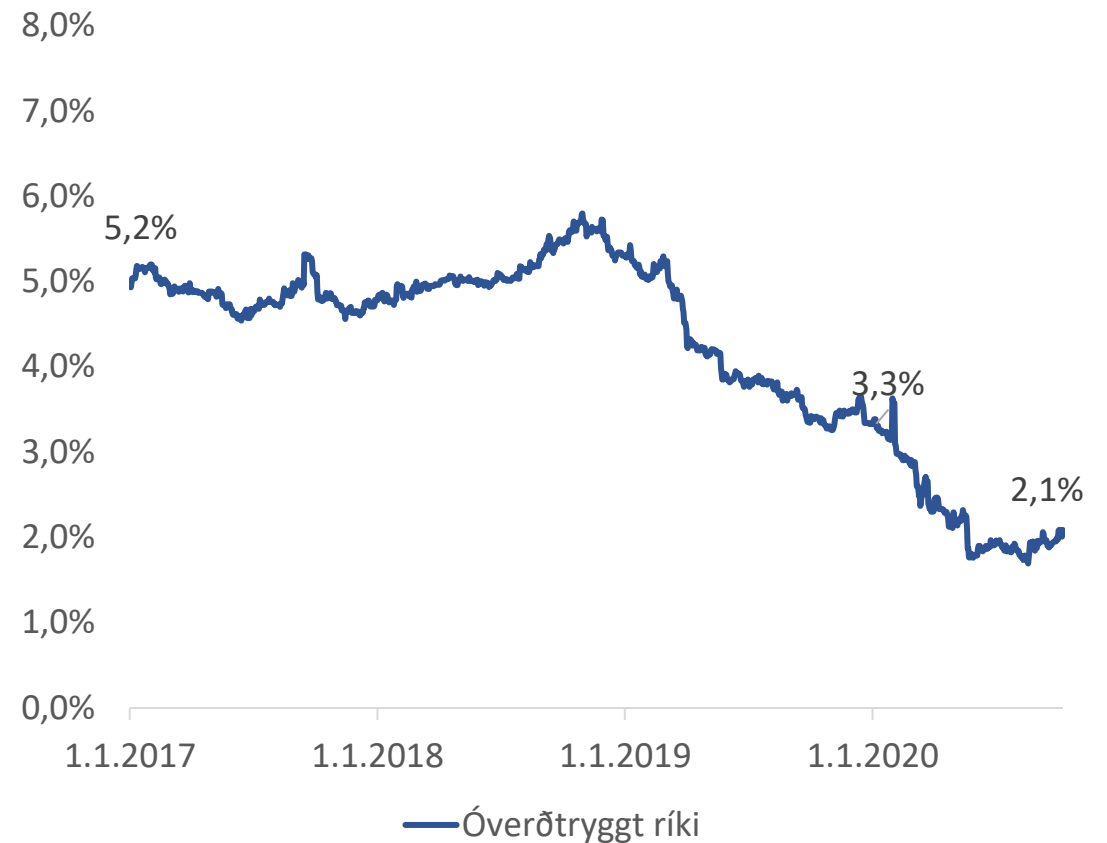

Gríðarleg lækkun vaxta undanfarin ár og neikvætt raunvaxtaumhverfi

Verðtryggðir vextir

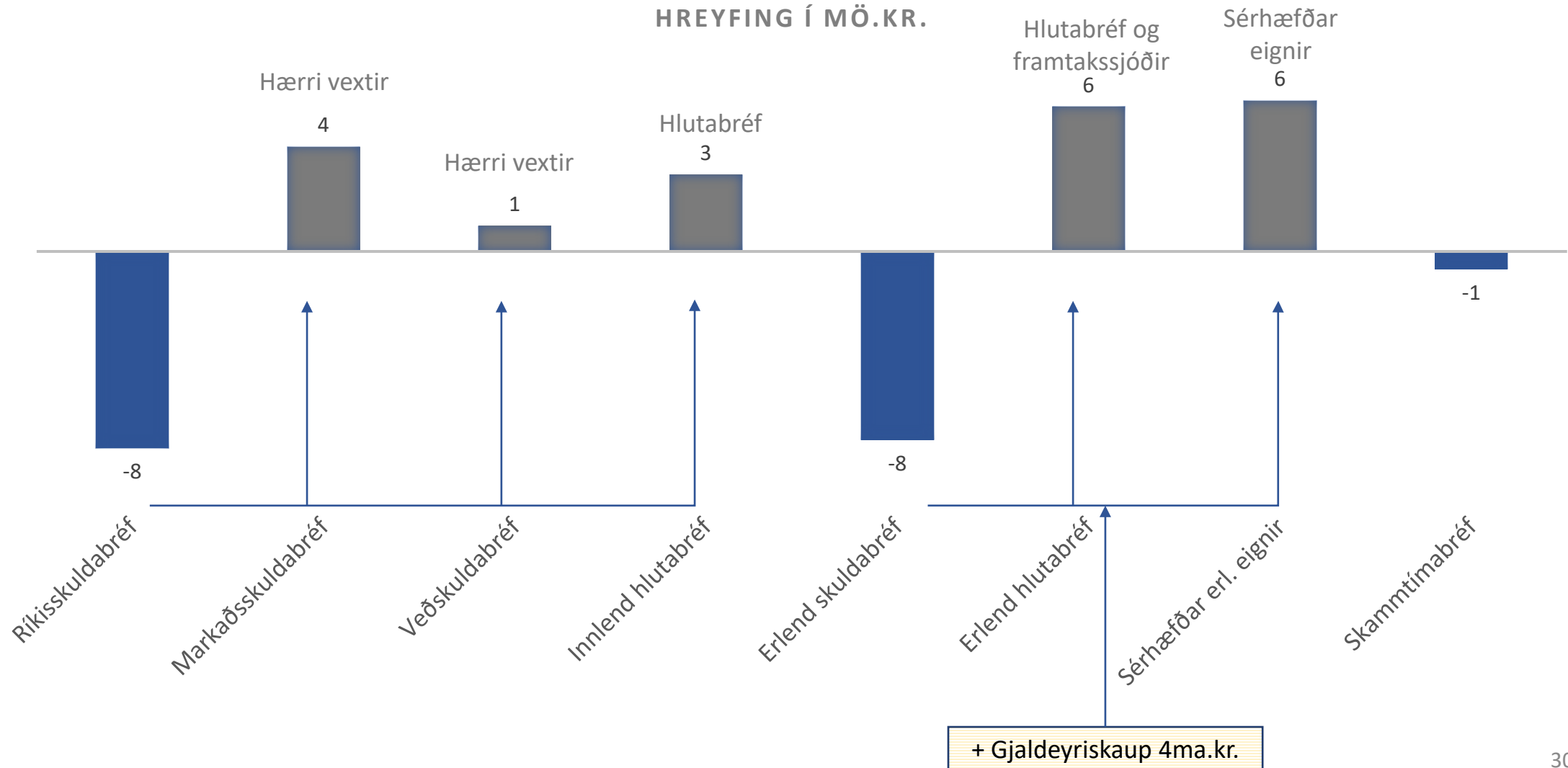
Óverðtryggðir vextir

Hreyfing eignasafnsins frá áramótum

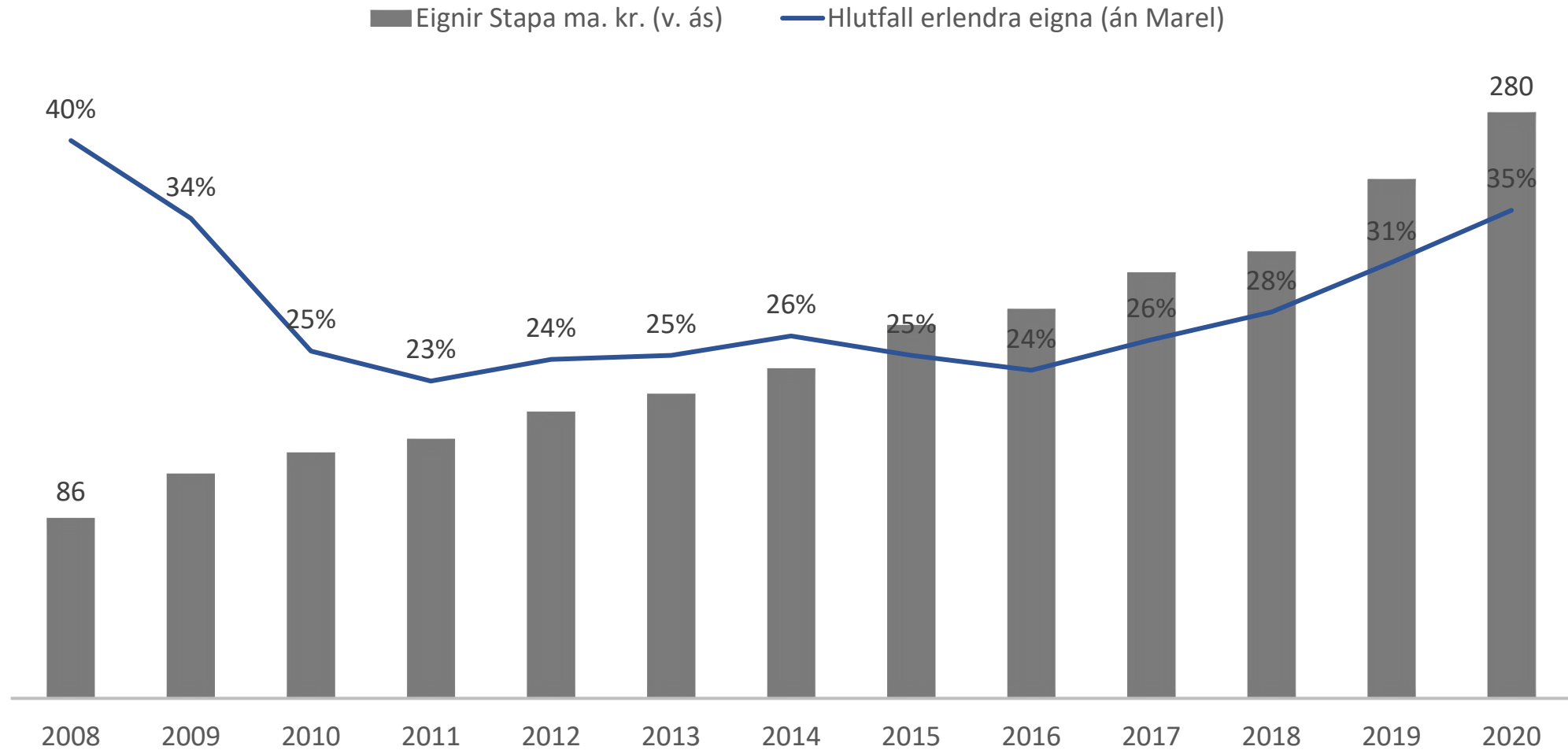
Höfum dregið úr vigt „lágvaxta“ eigna og endurfjárfest þeim í hærri vöxtum og hlutabréfum

Hlutfall erlendra eigna

Hlutfallið komið í 35%

Mótun fjárfestingarstefnu

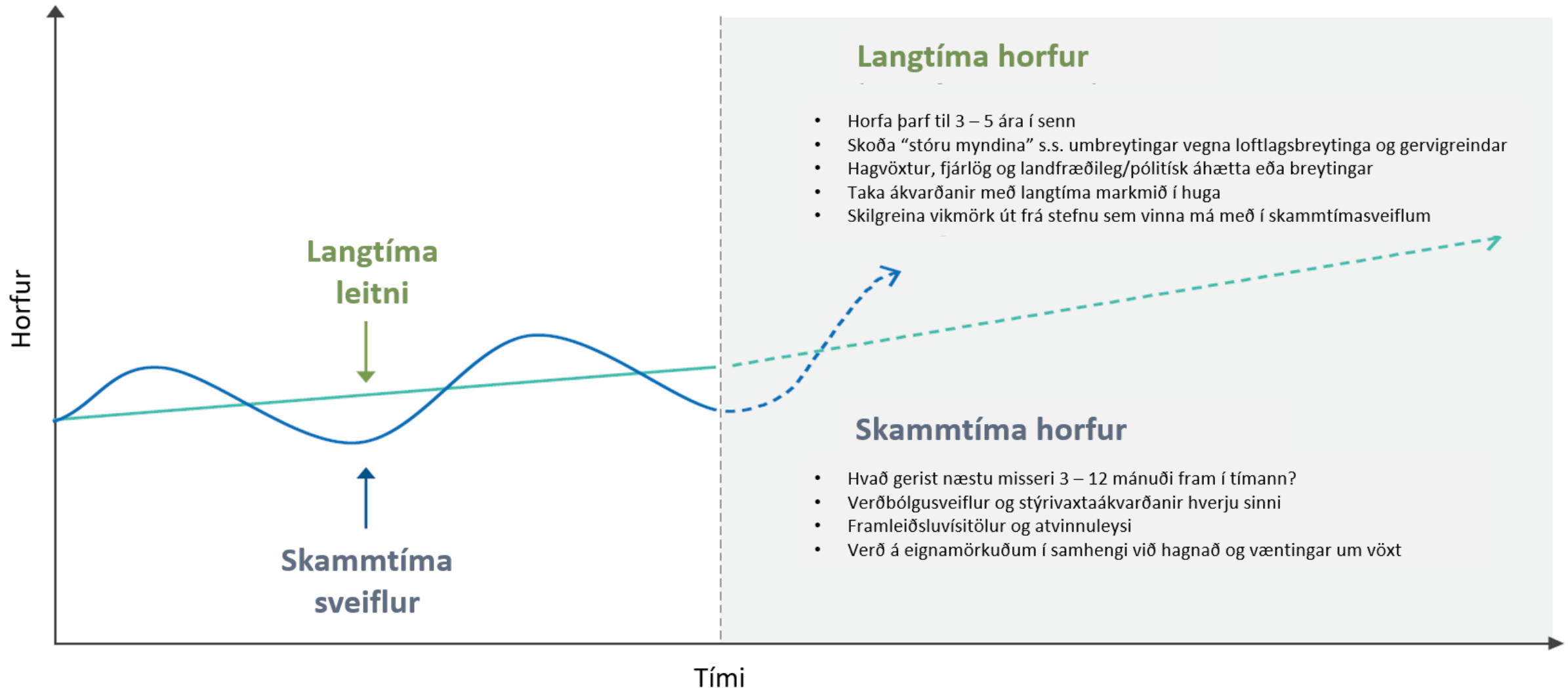
Aðferðarfræði við mótun fjárfestingarstefnu

- Fjárfestingarstefna er fyrst og fremst nokkuð tregbreytanlegt stefnuskjal sem lýsir meginmarkmiðum við fjárfestingar
- Við reynum að horfa til langs tíma, notum langtímaávöxtun og –áhættu við mat á framfalli og gerum áætlun til 5 ára þar sem vökmörk eru víðari og breytingar framkvæmanlegri
 - Fjárfestingarstefna næsta árs er fyrsta skrefið í þessari langtímavegferð
 - Vökmörk eignaflokka eiga að duga eignastýringu sjóðsins til að bregðast við markaðsaðstæðum til skemmri tíma – markaðsaðstæður næsta árs ættu ekki að hafa mikil áhrif á fjárfestingarstefnu hvers árs
- Með slíkri langtímahugsun getum við betur sett okkur markmið hvað varðar „takmarkaðar auðlindir“ okkar:
 - Hlutfall óskráðra eigna
 - Beinn og óbeinn fjárfestingakostnaður
 - Markmið í UFS málum
 - Áhættuþol
- Þegar sjóðurinn hefur náð langtímamarkmiði sínu hvað varðar erlendar eignir ættu breytingar á fjárfestingarstefnu á milli ára að vera smávægilegar

Umbreytingar kalla á að horft sé til lengri tíma

Viljum horfa til 5 ára í senn við gerð fjárfestingarstefnu

Mótun fjárfestingarstefnu

Mótun fjárfestingarstefnu

Jákvæð tryggingafræðileg staða

- Skv. síðasta ársreikningi Stapa var tryggingafræðileg staða sjóðsins neikvæð um 0,4%
- Á ársfundinum voru samþykktar breytingar á samþykktum sem breyta stöðunni í **1,1% jákvæða stöðu**

Afkoma fjárfestinga bætir stöðu

- Réttindakerfi Stapa virkar þannig að réttindi í sjóðnum myndast nú að stærstum hluta í takti við ávöxtun hans á hverjum tíma – hærri raunávöxtun en 2,5% bætir tryggingafræðilega stöðu lítillega og öfugt
- **Raunávöxtun eigna sjóðsins fyrstu 10 mánuði ársins nemur um 7%** og því er líklegt að tryggingafræðileg staða verði betri nú en um áramót

Nýlegar forsendur í tryggingafræðilegu mati

- Forsendur um lífs- og örorkulíkur við síðasta tryggingafræðilega mat sjóðsins voru eftir nýjum reiknigrundvelli Félags íslenskra tryggingastærðfræðinga frá árinu 2018
- Lífslíkur m.v. 2014-2018 og örorkulíkur m.v. 2011-2016

= Svigrúm í áhættuþoli og –vilja sjóðsins

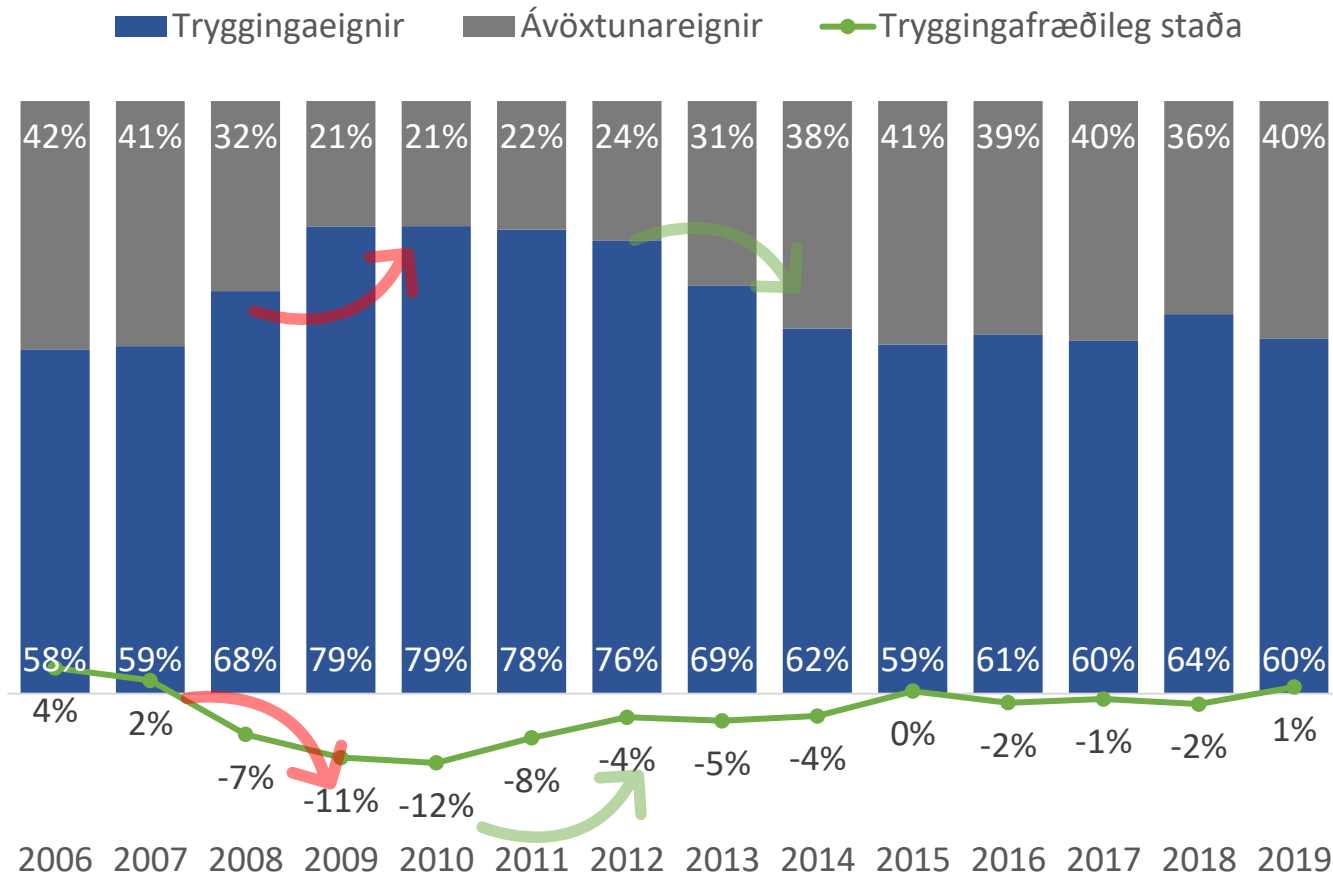
- **Miðað við tryggingafræðilegra stöðu sjóðsins undanfarin ár, stöðu hennar um sl. áramót, ávöxtun eigna á árinu og nýlegar forsendur tryggingafræðilegrar úttektar er áfram svigrúm fyrir slaka í áhættuþoli og -vilja sjóðsins**

Tryggingafræðileg staða

Mótun fjárfestingarstefnu

Tryggingafræðileg staða og eignasamsetning

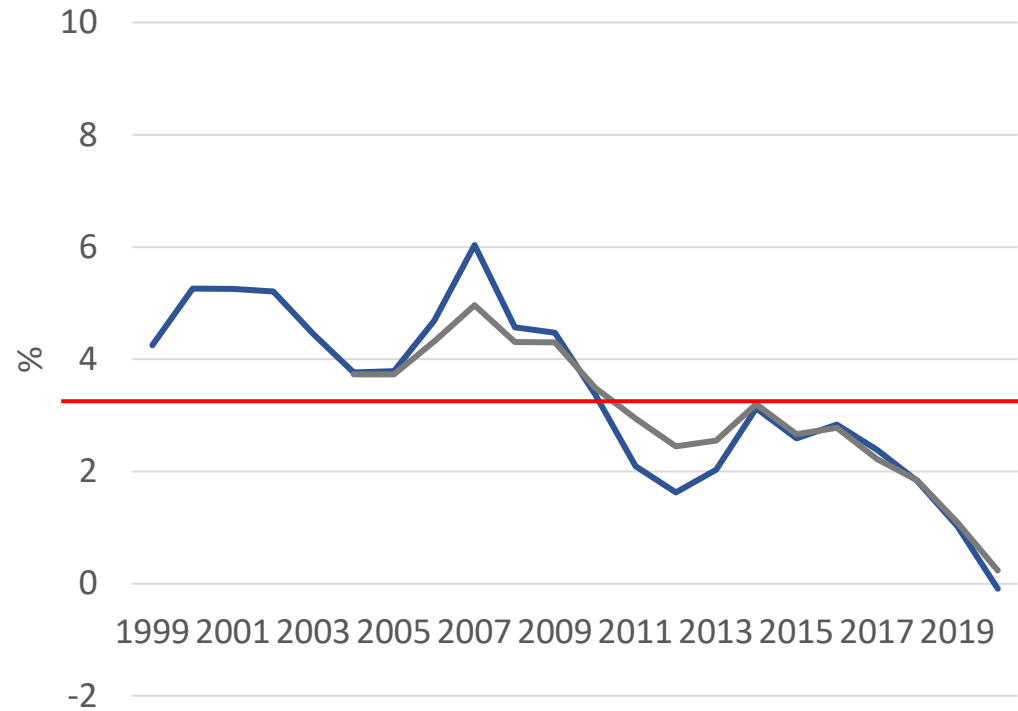

- Eins og sést hefur hlutfallið breyst með tilliti til tryggingafræðilegrar stöðu
- Hlutfall tryggingaeigna var aukið þegar tryggingafræðileg staða versnaði, en hlutfall ávöxtunareigna hefur aukist eftir því sem tryggingafræðilega staðan hefur batnað og dregið hefur úr áhættu

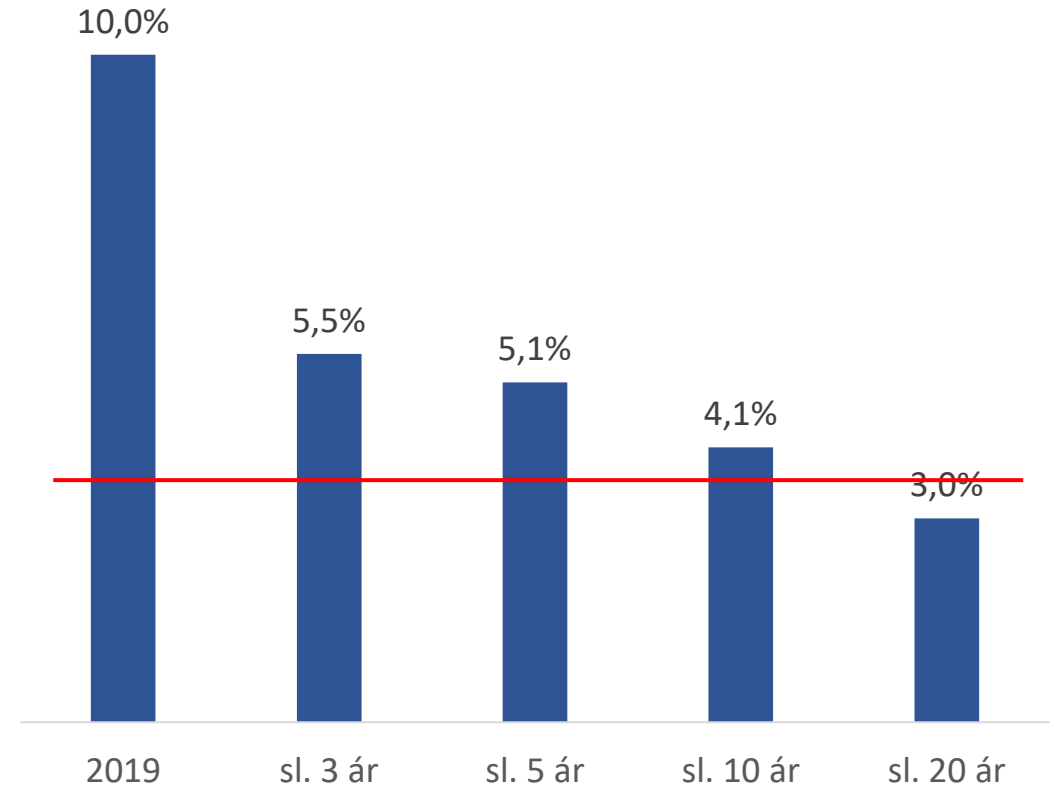
Mótun fjárfestingarstefnu – krefjandi til framtíðar að ná raunávöxtun í lágvaxtaumhverfi

Raunávöxtunarkrafa ríkisskuldabréfa

— 5 ára raunvextir — 10 ára raunvextir

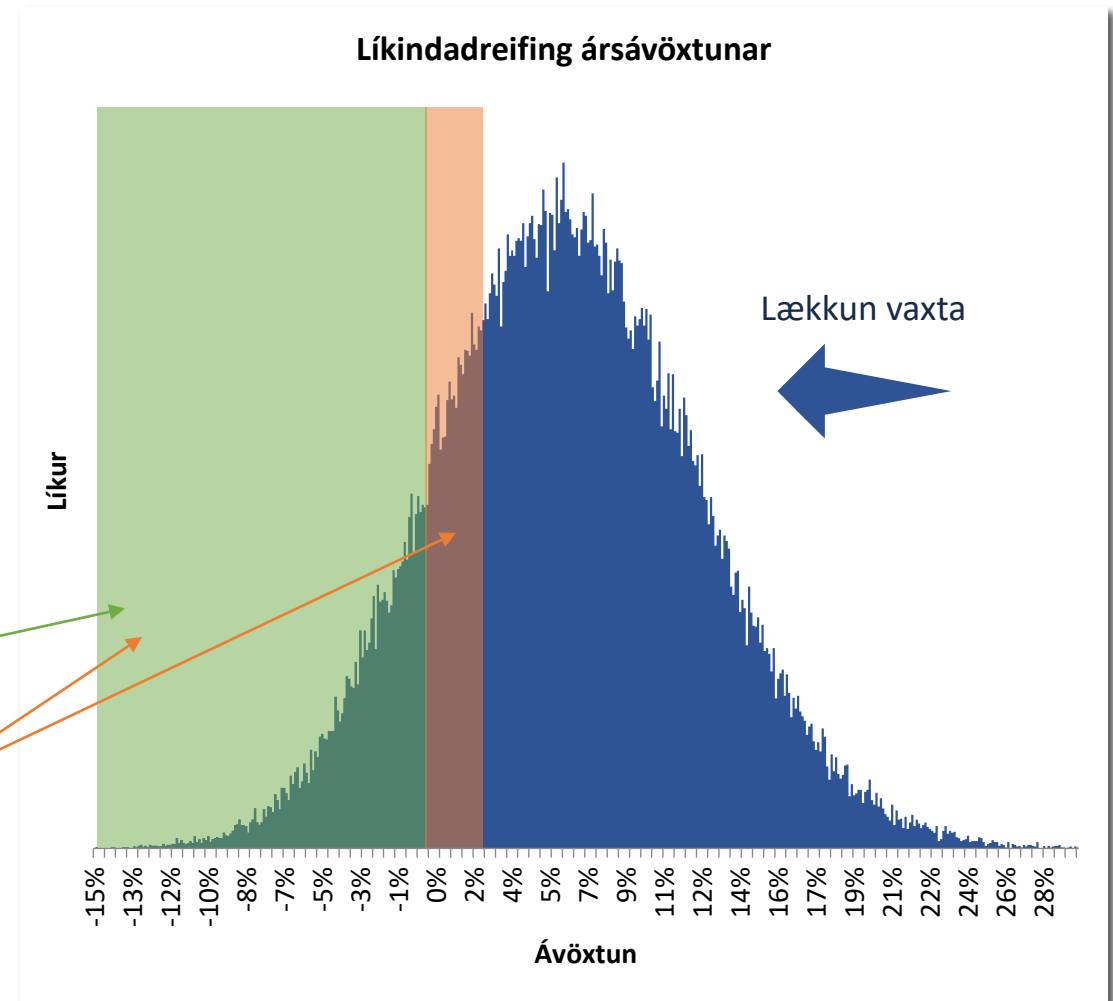

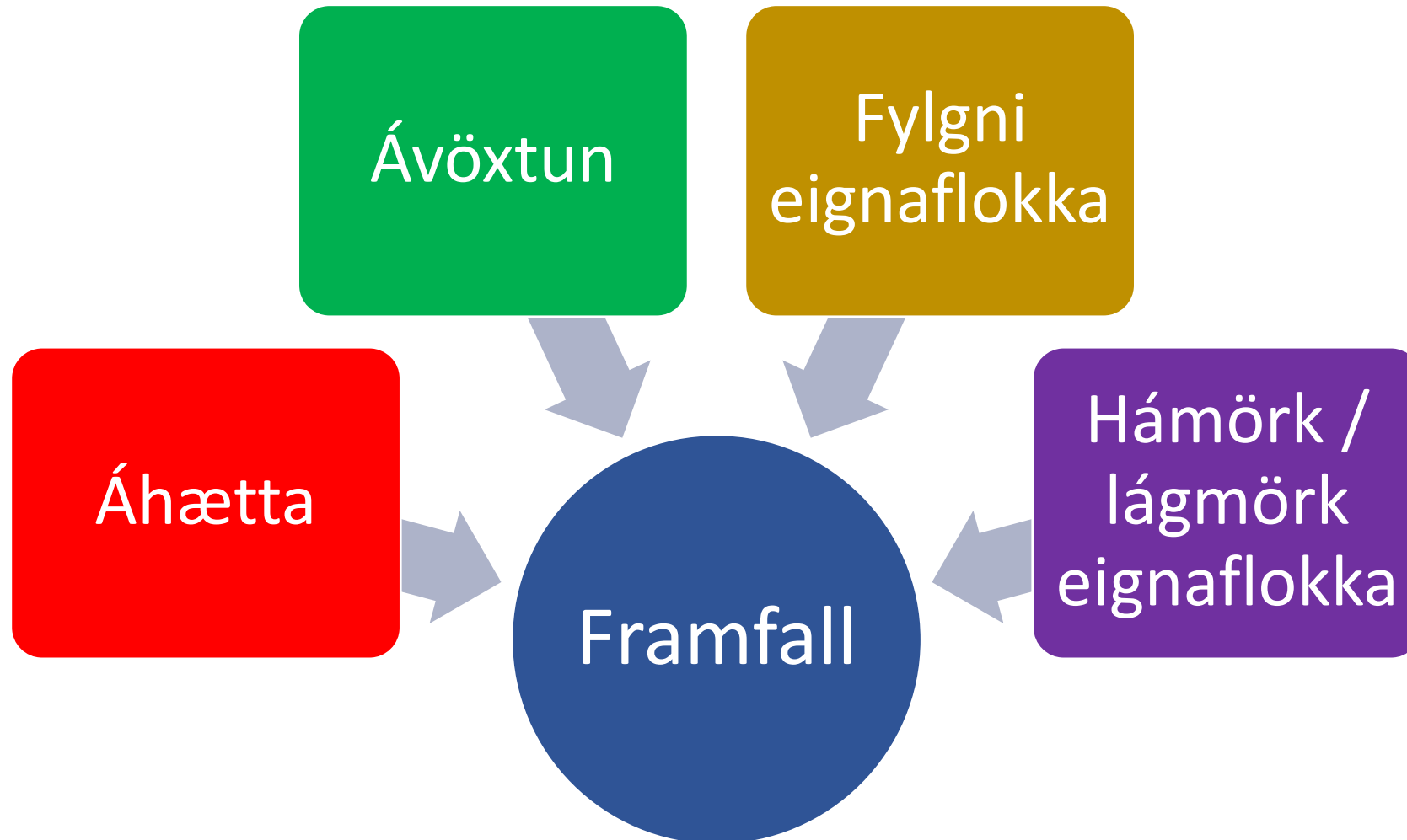
Raunávöxtun Stapa

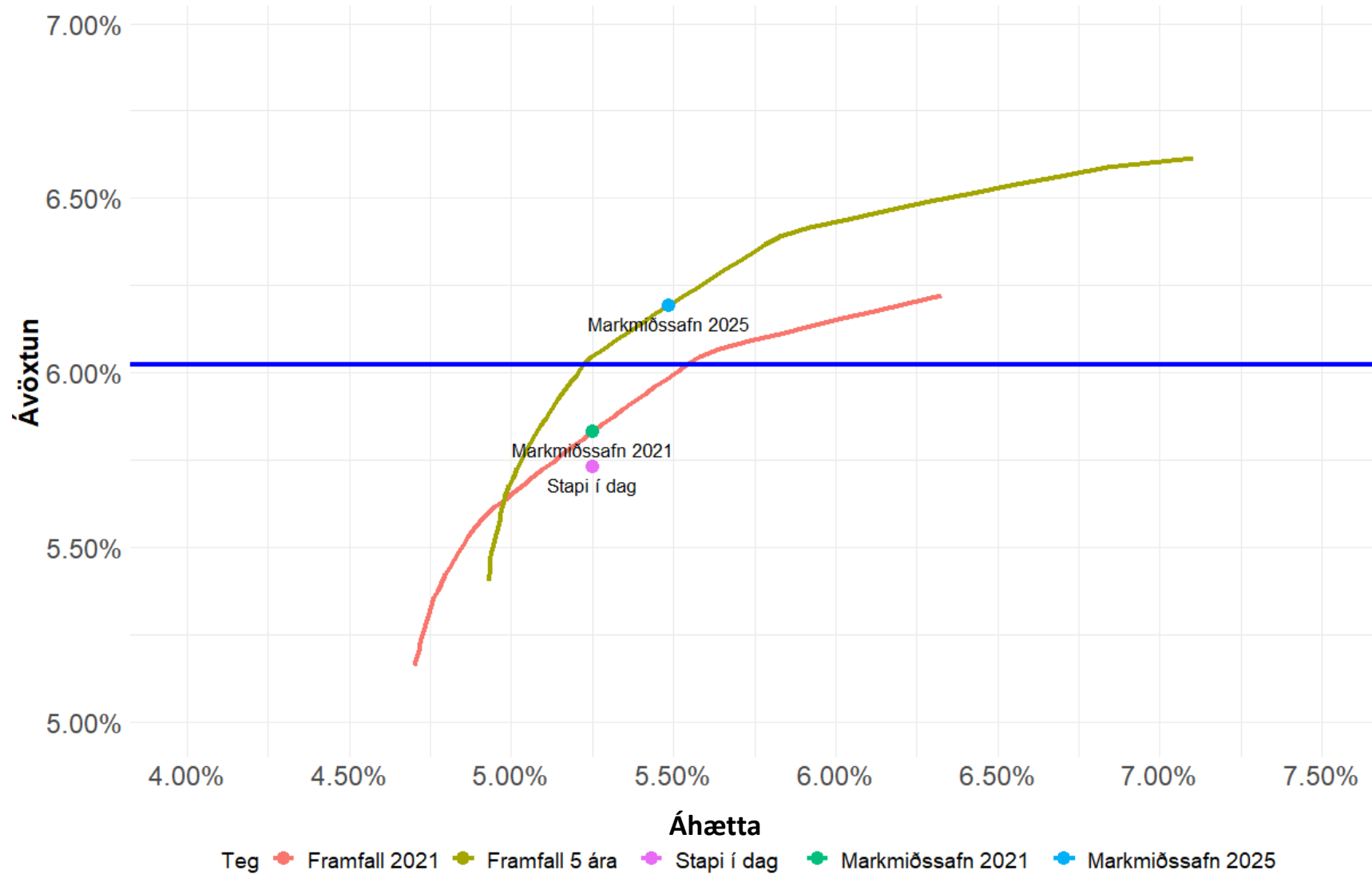
Mótun fjárfestingarstefnu

- Áhættumarkmið er því skilgreint út frá fjárfestingarmarkmiði sjóðsins sem er **3,5% raunávöxtun**
 - Lágmarka líkurnar á því að réttindi rýrni
 - Lágmarka líkurnar á því að kaupmáttur réttinda rýrni
 - **Hámarna líkurnar á því að ávöxtunarmarkmið náist**
- **Áhættuþol:**
 - Líkurnar á því að **réttindi skerðist** eiga að vera **undir 20%**
 - Líkurnar á því að **kaupmáttur réttinda skerðist** eiga að vera **undir 40%**

Hagkvæmasta eignasafn til 1 og 5 ára

Fjárfestingarstefna 2021

Fjárfestingarstefna Tryggingadeildar

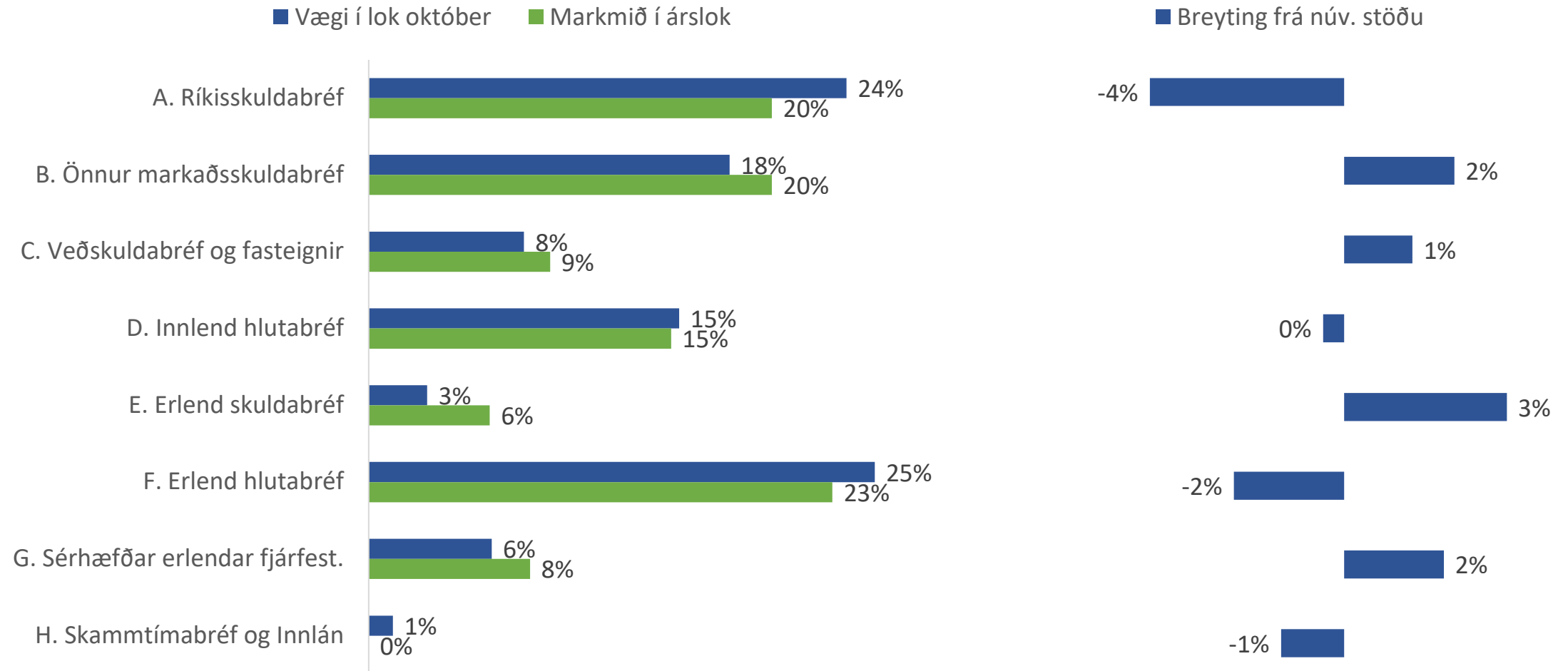
Langtímamarkmið

	Staðan	2021	Breyting	2025	Breyting
Ríkisskuldabréf	24%	20%	-4%	15%	-9%
Markaðsskuldabréf	18%	20%	2%	15%	-3%
Veðskuldabréf	8%	9%	1%	13%	5%
Innlend hlutabréf	15%	15%	0%	18%	3%
Erlend skuldabréf	3%	6%	3%	7%	4%
Erlend hlutabréf	25%	23%	-2%	23%	-2%
Sérhæfðar erl. eignir	6%	8%	2%	10%	4%
Skammtímabréf	1%	0%	-1%	0%	-1%
Erlent hlutfall (án Marel)	35%	37%	2%	40%	5%
Tryggingaeignir	54%	54%	0%	49%	-5%
Ávöxtunareignir	46%	46%	0%	51%	5%

Fjárfestingarstefna 2021

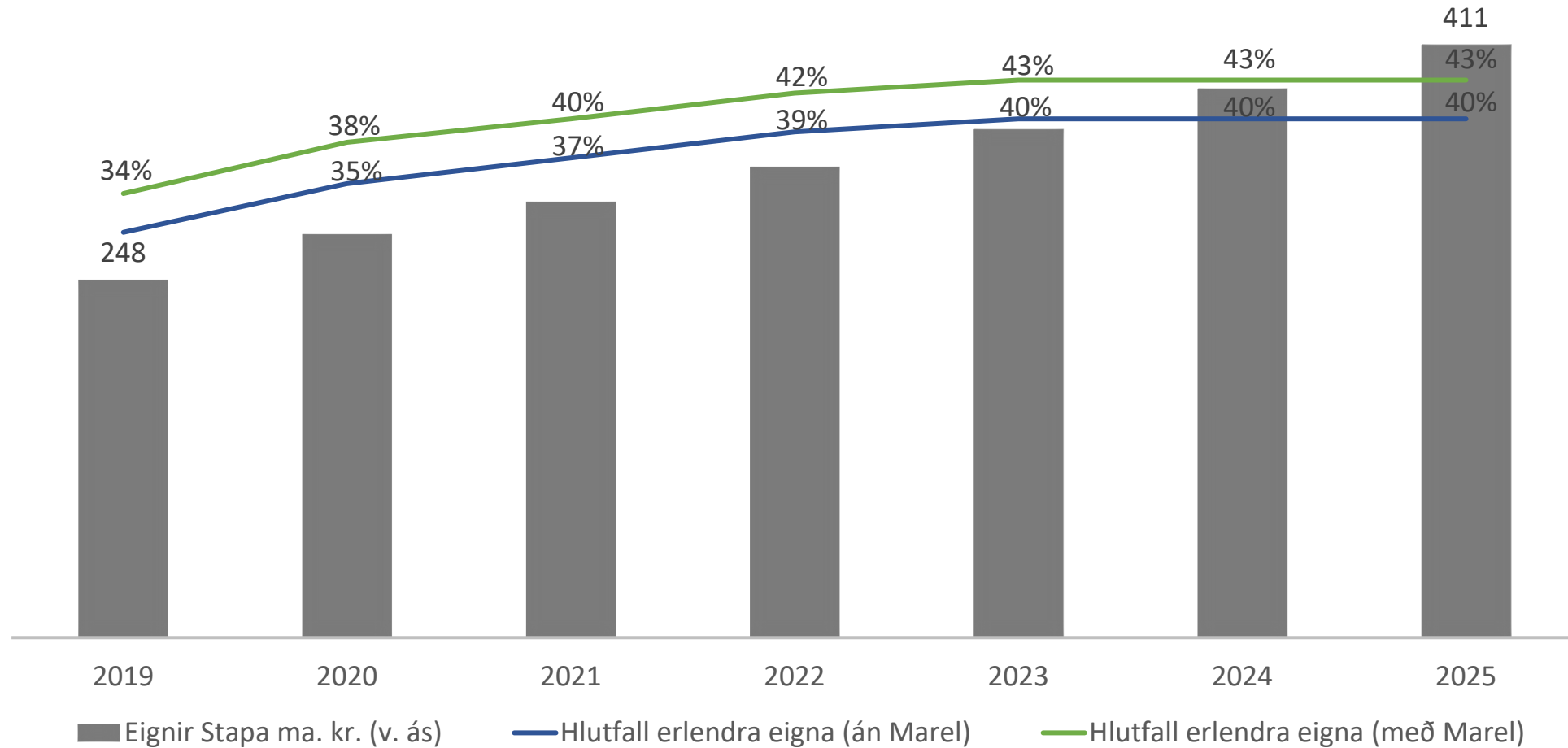
Fjárfestingarstefna í samanburði við núverandi stöðu

Hlutfall erlendra eigna

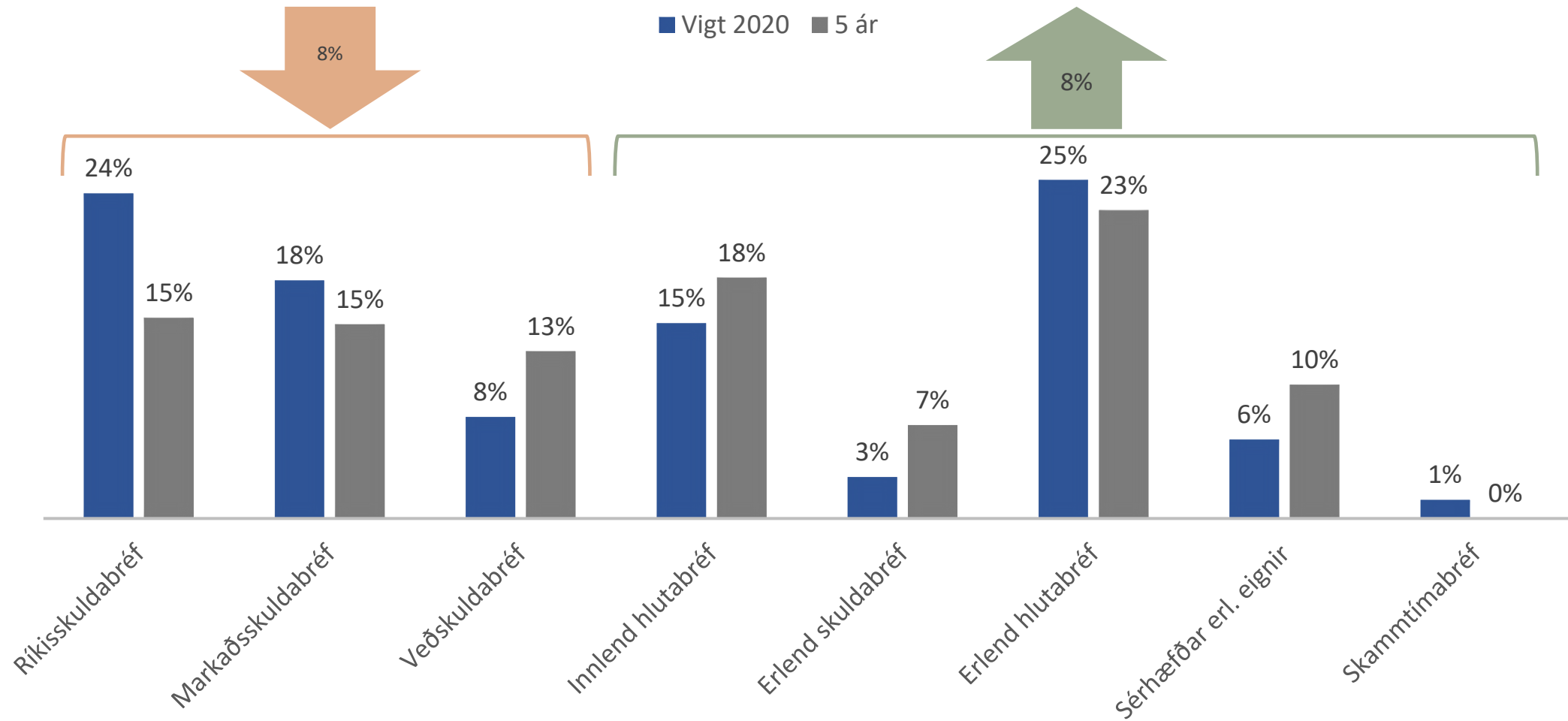
Höldum sama takti um 2% á ári og hlutfallið stefnir í 40% árið 2023 – en 43% með Marel

Hliðrun eignasafnsins í átt að hærri ávöxtun...

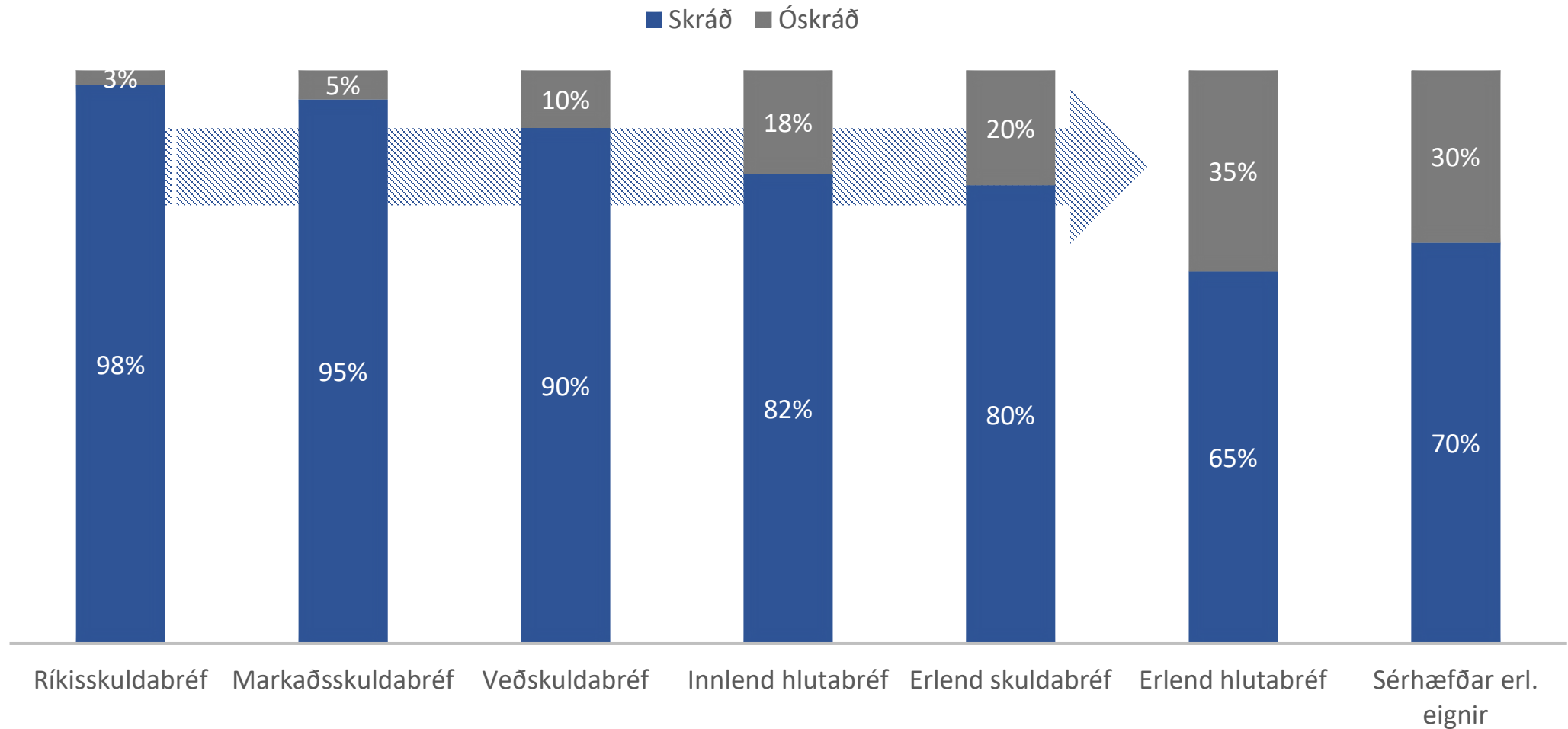
Markmið um tilfærslu eignasafnsins næstu fimm árin

..kallar á aukna hlutdeild óskráðra eigna

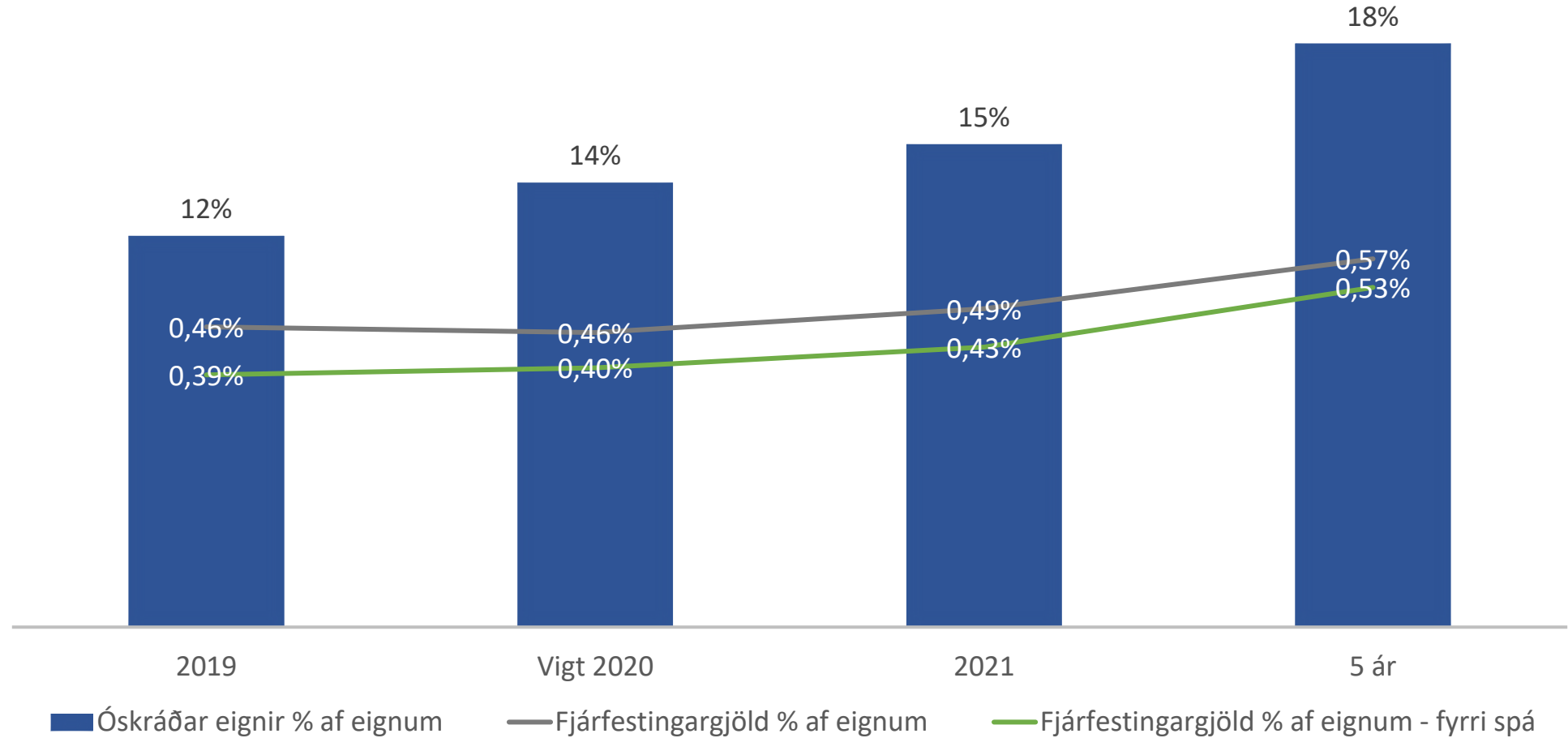
Hlutfall óskráðra eigna er hæst í erlendum eignaflokkum

Fjárfestingargjöld sem hlutfall af eignum

Hækkun kostnaðarhlutfalls frá fyrri spá

Óvissan er mikil og efnahagsbati að mestu leyti háð bóluefni og stuðningi ríkisstjórna

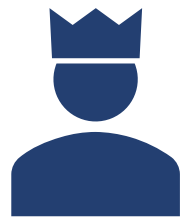
Covid-19 heldur heimshagkerfinu í gíslingu

Raunverulegur efnahagsbati háður almennri bólusetningu

Seðlabankar og ríkisstjórnir beita stuðningsaðgerðum af áður óséðri stærðargráðu

Niðurstaða forsetakosninga í USA gætu litað eignamarkaði

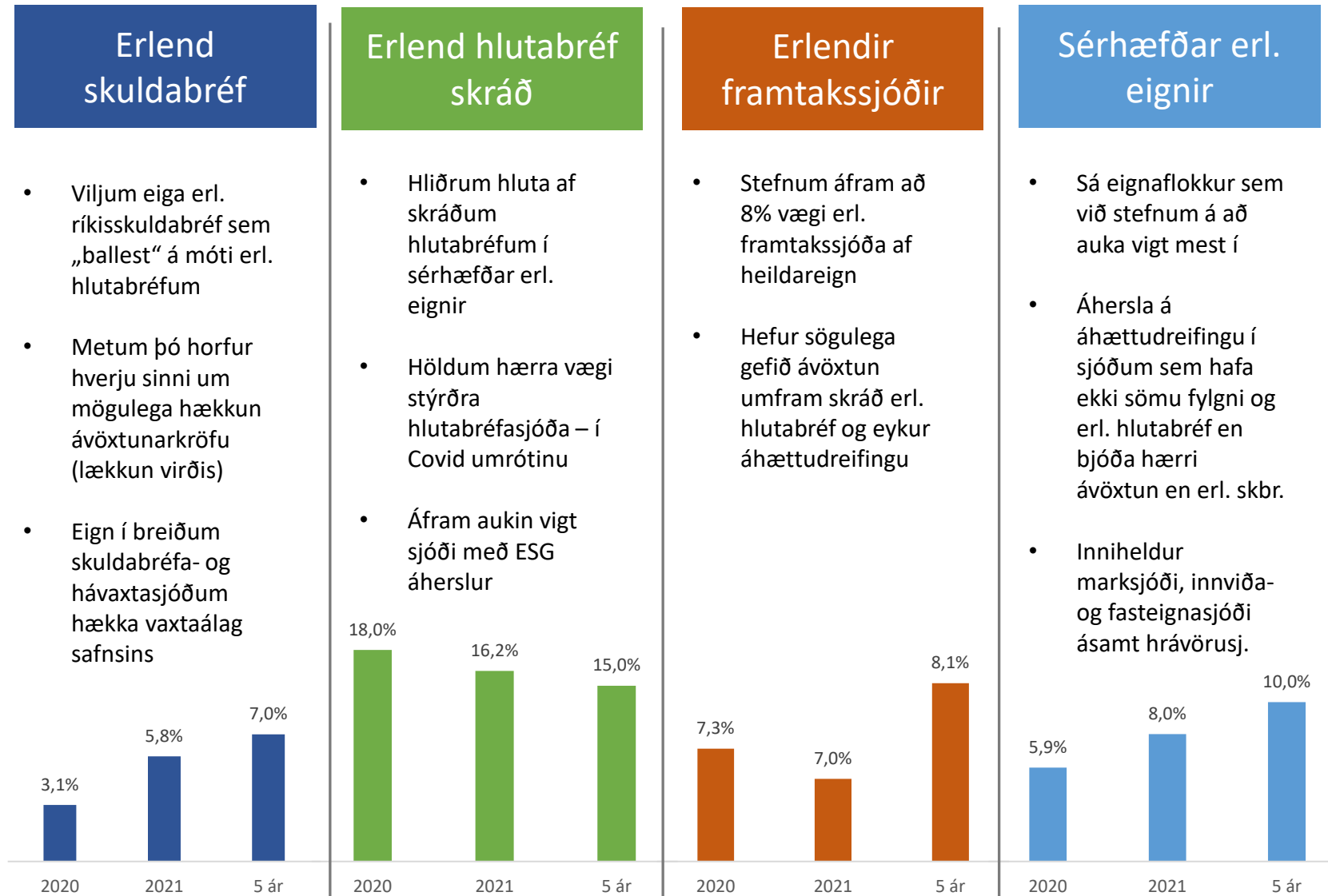

Sögulega lágt vaxtastig felur í sér áskoranir í eignastýringu

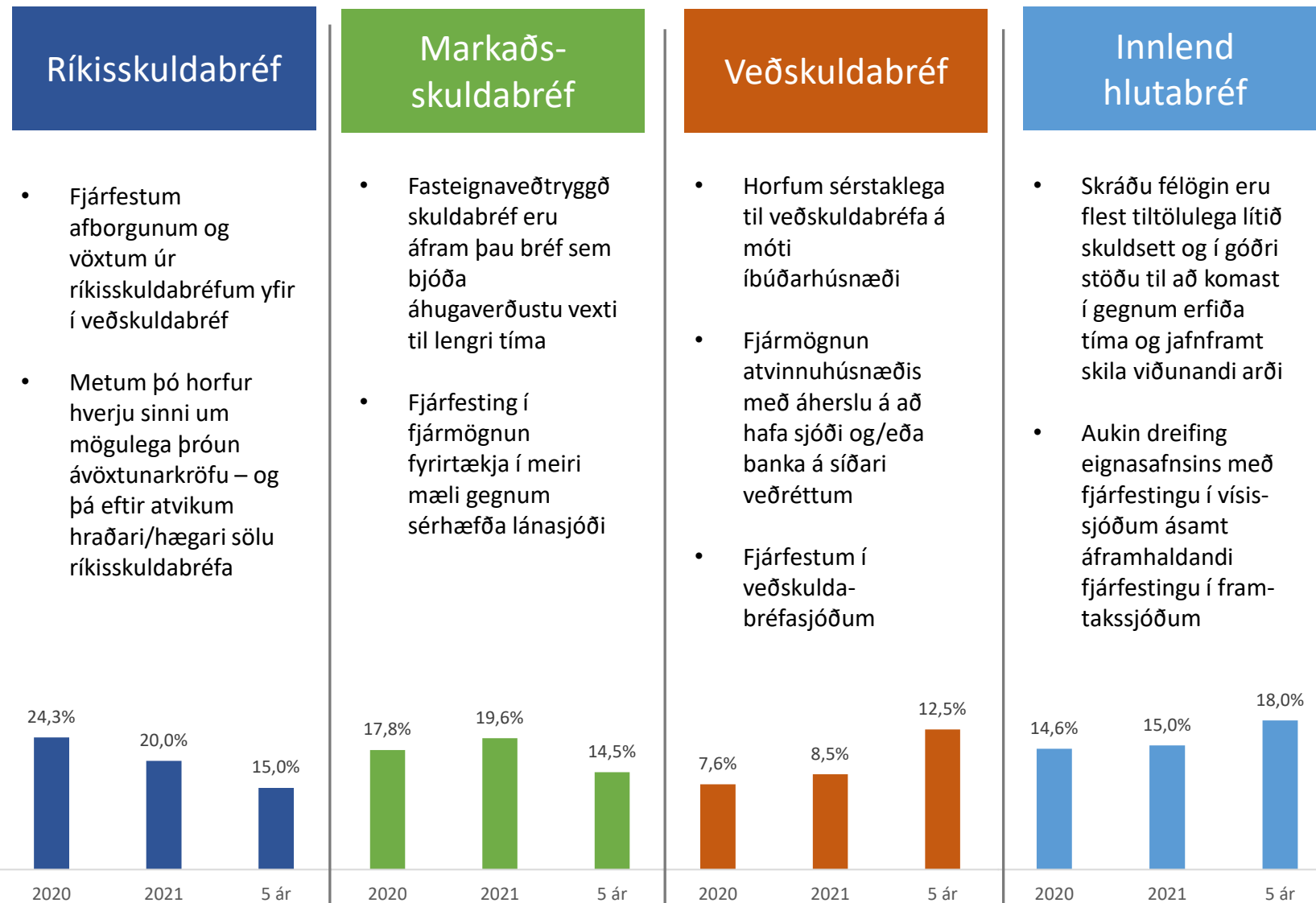

Krónan er nú nærri jafnvægisraungengi – veikingartímabili lokið?

Áherslur í eignastýringu Stapa og breyting á vægi eignaflokka

Áherslur í eignastýringu Stapa og breyting á vægi eignaflokka

Óvissan er mikil og efnahagsbati að mestu leyti háð bóluefni og stuðningi ríkisstjórna

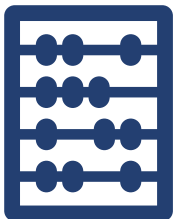
Lágt vaxtaumhverfi

- Hversu varanleg eru áhrifin á eignasafnið og vænta ávöxtun?
- Hvað þarf að auka áhættustigið mikið til að ná langtíamarkmiði um 3,5% raunávöxtun?
- Erum við tilbúin til þess?

Erlent hlutfall

- Sjóðurinn nálgast nú langtíamarkmið sitt í erlendum eignum, 40%
- Hversu langt á að ganga – bætum við í eða stöðrum við?

Kostnaðarhlutfall

- Hliðrun í áhættusamari eignir og aukning erlendra eigna hækkar kostnaðarhlutfallið
- Hvernig getum við unnið á móti hækkun kostnaðarhlutfalls?

UFS mælikvarðar

- Hvernig hyggjumst við mæla árangur í UFS málum?
- Hvaða markmið setjum við okkur?

Dagskrá fulltrúaráðsfundar

1. Setning fulltrúaráðsfundar

- Erla Jónsdóttir
stjórnarformaður

2. Lykiltölur úr afkomu

- Jóhann Steinar Jóhannsson,
framkvæmdastjóri

3. Framvinda fjárfestingarstefnu og fjárfestingarstefna 2021

- Brynjar Þór Hreinsson,
forstöðumaður eignastýringar

4. Önnur mál

Önnur mál og spurningar